

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 92. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Háziasszonyképző iskola

Épül ebben a városban, melyre olyan nagy szükség van ma, mint a falat kenyérre. A magyar élet mindig híres volt vendégbarátságáról, háztartásáról, de a nép, a legáltalánosabb néposztály életszínvonala kétségkívül mindig sok kívánni valót hagyott maga után.

Egyoldalú volt az élelmezés, nem azért, mert nem lett volna más, nem télt volna másra, hanem azért, mert nem oktatták, nem tanították ki szélesebb körben az érdekelteket arra, hogy mit jelent az élelmezés terén pl. a változatos ellátás. A főzések jelentősége alig volt közismert, hiszen egész nyáron végig dolgozták a legnehezebb időket éppen az alföldi vidéken magyar családjaink kenyeren, szalonán, egy-kétféle leves-ételen. Nem ismerték és főleg nem hitték el, hogy a babnak, hüvelyknek, — zöldfőzeléknek, konyhakerti termelvényeknek is lehet, sőt első sorban van tápértéke, erőt adó tartalma.

Ma már szerte az országban tanfolyamok, felvilágosító tanítások folynak, de a rendszert igen helyesen úgy bővítik, hogy állandó jellegű intézetek fogják ezt a célt szolgálni. Első sorban a földművelésügyi kormányzat tette fontossá ezt a kérdést.

Meg kell tanítani a családok vezetőit, elsősorban a háziasszonyokat mind arra, mi más országokban, főleg a nyugati magasabb kultúrájú népeknél már természetes és magától értetődő.

A mi népünk hajlamos a tanulásra. Okulni, tanulni talán egyetlen nemzet gyermekei se olyan fogékonyak, mint mi. Csak foglalkozni kell velük, csak érthetővé, világossá kell tenni előttük azt, ami a javukat szolgálja, ezer örömmel fogadják meg és követik az útbaigazítást.

Tanulni soha nem lehet eleget.

Nekünk meg igen-igen sok tanulni-valónk van sok terén az életnek.

Az elmúlt tél folyamán örömmel olvastuk innen-onnan jövő hírek között, hogy népfőiskolák, gazdasági tanfolyamok milyen nagy érdeklődés közepette folytak. Az érdeklődés kiterjedt minden rétegre népünknek.

Ezek a megpróbáltatások idők meg éppen nagyon követelik, hogy minél többet, minél jobban tanuljon népünk minden téren.

Ezért üdvözljük örömmel a most felvetett tervet, mely közelesem már a megvalósulás állapotába léphet.

Debrecen kiválóan alkalmas arra, hogy ez az új intézmény itt találjon szállást, állandó helyet. Amint a gazdasági középiskolára égetően szükség volt, az illetékesek gondolkodás nélkül meg is valósították, úgy felelőlegesen nagy szükségünk lesz erre az új intézetre.

A környék, az egész Tiszántúl népe fog itt ezen a téren új találkozót adni és egy-két esztendő leforgása alatt olyan eredményre lesz, amely jótékonyan fogja éreztetni hatását.

Debrecen új intézménye mindannyiunk igaz örömeivel találkozhat. Büszkén várjuk, hogy mikor indul meg a munka.

A visszavert angol partraszállási kísérlet érdekes részletei

Gumitalpú cipőben, befeketített arccal próbálták partraszállani az angol katonák - Nagyszabású intézkedések a norvég partok védelmére, több német hadosztály érkezett oda - Vichy erélyesen cáfolja a francia hajók átengedéséről szóló álhíreket - Javul a török-bolgár viszony

Érdekes és izgalmas részletek kerültek nyilvánosságra a francia Boulogne-től délre a múlt éjjel történt angol partraszállási kísérlet visszautasításáról.

A Német Távirati Iroda a német véderőfőparancsnokságtól a következő részleteket kapta erről:

Az ellenséget — mondja a tájékoztató — akkor vettük észre, amikor megkísérelte, hogy a parton levő drótkadályt átvágja. Ekkor az ellenség géppisztolyból és puskákból ész nélkül lövöldözni kezdett. A sötét éjszakában a tüzelésekből megállapítható volt, hogy mintegy 50 katoná van a parton. A német harci szálláshelyek és kísérőök legénysége néhány másodperc alatt készen állt a védekezésre. Felvilágították a fényszórók és géppuskák tüze véres fogadásban részvételre az ellenséget. Az angolok gyorsan megfutamtak és a parttól mintegy 100 m. nyire készletheben álló két gyorsnaszádba menekültek. A keletkező köd mutatta a menekülő angoloknak az útját. Röviddel utóbb gyorsnaszádok harci érintkezésbe kerültek az ellenséggel, amely a tenger felé visszavonulóbán volt. Reggel a drótkadálynál menekülés közbebe otthagytak angol puskákat és kézigénáratokat, valamint néhány aknát és más felszerelési tárgyat találtak. A parton levő véres foltok arra mutatnak, hogy az ellenségnek sebességteljes is voltak. Az angolok mindössze nyolc percig tartózkodtak a parton.

Mint a Stefani iroda ismerteti, egy angol hírszolgálati iroda közlése szerint a boulognei partraszállási kísérletet, Lovat parancsnok vezetésével, esekély létszámú osztag hajtotta végre. A partraszállás 800 méternyi szakaszon történt. Különféle óvatossági rendszabályokkal akarták elkerülni a német csapatok figyelmét. Az angol katonák gumitalpú cipőt viseltek és arcaikat befeketítették, hogy a sötétségben kevésbé láthatók legyenek.

NORVÉGIA

KATONAI MEGERŐSÍTÉSÉRŐL
érkeznek hírek. A norvég felhivatalos sajtóügynökség közlése szerint Norvégiába több német hadosztály érkezett, amelyek a legújabb fegyverzettel vannak ellátva. Bodoe-félsziget valóságos erődde változott át. A part mentén szárazföldi aknazárat létesítettek és ezenkívül lányszerűen elhelyezett vízi aknákkal vették körül. Norvégiában levő német csapatok repülőtereit és laktanyáit bunkerek övezik.

VICHYBEN

hivatalos francia részről az alábbi cáfolatot tették közzé: „A moszkvai rádió makacsul ismételi híresztelésekkel

német tengerészek Toulonba érkezéséről, továbbá francia hadihajók átengedéséről, valamint német és francia tengerészek veredéséről, stb. A leghatározottabban megafolják ezeket a híreszteléseket, amelyek — mint annyi más híresztelés — tiszta kitalálások és még cáfolatot sem érdemelnének, ha nem találtak volna kedvező viszongra más külföldi rádiókban.”

A HADIHELYZETRŐL

német részről a következő tájékoztatót adják:

„A bolsevista hadvezetés is kénytelen most elismerni lényegesen vállalkozásainak egyre növekvő sikereit. Így legutóbb első ízben közölték a moszkvai hadijelentésben, hogy fegyveres SS-küldetéseink 5 km-re előrenyomultak. Szovjet viszonylatban ez egészen szokatlan beismerés. Cyrill Falls, az Illustrated London Newsben közölt beszámolójából kiderül, hogy Anglia nyilván elvesztette bizalmát Szovjet-Oroszországban. A szovjet viszont nem kielégítő támogatást és a téltenséget veti Anglia szemére. Az olyan csirájában előjött veszteségteljes rohamcsapat vállalkozásai, mint amilyen a boulognei volt, az angolok csak maguknak ártnak, anélkül, hogy a legkevésbé is használhatnának a közös ügynek. Különösen a bolsevizmus ügyének. Az angol partraszállási kísérlet teljes kudarca bizonyítja a nyugati német pártvédelem éberségét, erejét és türelmét. A német légi haderő egyébként is megint megmutatta türelmét. A német légi támadások legutóbbi célpontja Sztalingrád, a Volga alsó folyása mentén, amely egyike a legjelentősebb szovjet ipari városoknak. A mormanszki kikötő ellen intézett újabb támadás bizonyára zavarárolag hat majd a Jeges-tengeren át haladó bolsevista utánpótlásra éppen úgy, mint az Anglia déli partján fekvő Holtenbeath elleni támadás az angol fegyverkezési iparra.”

„A MÁSODIK ARCYNAL”

Mint a Német Távirati Iroda közli, szerdán az angol alsóházban is visszhangja támadt a londoni sajtóban az úgynevezett európai arcynalról újból felmerült élelvi vitának. Több munkáspárti képviselő interpellációt intézett a kormányhoz második arcynal létesítése tárgyában. Mínt hogy Churchill nem volt jelen, helyettese kijelentette, hogy az angol miniszterelnök a második arcynalról nem adhat felvilágosítást.

A munkáspárti képviselők további kérdéseket is intéztek. Így többek között megkérdezték a kormányt, vajjon a Szovjet-Ünöt tájékoztatták-e a má-

sodik arcynal kérdésében elfoglalt angol álláspontról és vajjon nem érkezett-e el az a pillanat, amikor célirányos lenne, ha Churchill találkozna Sztalinmal. Attlee erre a két kérdésre sem volt hajlandó semmiféle felvilágosítást adni.

Tokióban Hori, a japán kormány szövívője rádióbeszédében foglalkozott a világhelyzet legutóbbi alakulásával. Beszéde kapcsán különösen kitért arra a tervre, amelyet ellenséges részről a legnagyobb dirrel-durrall terjesztenek, hogy t. i. hatáson má-odék arcynalat létesítenek. Az erre irányuló propagandát — állapította meg Hori — akkor kezdik üzni, amikor mindkét ország nemcsak katonái, hanem külpolitikái és mindenekelőtt belpolitikái téren is a leggyondorhesőbb kérdésekkel foglalkoznak.

Az olasz sajtó szerint az angol-amerikai vezérkari tanácskozások eredménye negatívnak mondható. A Tribuna szerint minden jel arra vall, hogy Londonban egyelőre nem voltak tervbe közvetlen okélot a második front megerősítésére.

A BOLGÁR-TÖRÖK VISZONY ELMELYÜLÉSÉRE

Újabb jelek mutatnak, Filov és Szaradzoglu táviratváltásával, valamint a szóliai török követ nyilatkozatával kapcsolatban a bolgár kormányhoz közelálló „Vecser” a többi között ezeket írja:

„Az a mód, ahogyan a török sajtó és közvélemény az új bolgár kormány megalakulását méltatta, ismételtlen megmutatta, mily nagy a megértés Törökországban Bulgária iránt és milyen mélyen fogadták ott Filov szavait. Ez a kölesönös megértés — jegyzi meg azután a lap — még jobban elmélyíti a két ország hagyományos barátságát.”

A JAPÁNOK

Burmában tovább folytatják elnyomulásukat. Az újabb sikerek ellenére a japán kormány szövívője rádióbeszédében övölt a túlságos optimizmustól. Akármilyen kedvező is a helyzet — mondotta —, nincsen kizárva, hogy változások állanak be. Az eddig elért sikerek értékelésénél tekintetbe kell venni az angolszások hiányos harci erejét, tudni kell azonban azt is, hogy az ellenség háborús előkészületei egyre növekszenek. Minél inkább kiszélesednek a hadműveletek, annál szükségesebb, hogy a japán nép fokozza erőfeszítéseit és határozottságát.

TÖKÉS FOTO
• PÜSPÖKI PALOTA •

AMERIKAI KATONÁK INDIÁBAN

Johnston északamerikai ezredes csütörtökön este rádióbeszédet intézett az indusokhoz. Állította, hogy egyre több és több északamerikai katonaság érkezik Indiába. A katonák támaszpontokat rendeznek be az ellenséges invázió elhárítására.

Cripps azatérése alkalmával a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz közleménye rámutat arra, hogy Cripps Londonba érkezésével az angol kormány számára véget ért az a kegyelmi idő, amely alatt némiképpen valószínű ürrüggyel kitérhetett az

indiai probléma megvitátása elől.

Brit részről — folytatja a közlemény — természetesen nem gondoltak arra, hogy a játékok ilyen hamar feladják. Roosevelt is iparkodik megnyerni India rokonszenvét. Bár az északamerikai tolatkodást világos viszszautasítás érte, újabban Johnson útján szerencsekívánatait küldte. Észak-amerikai csapatrészek szimbolikus megérkezésén kívül, amit Johnson bejelentett, már az indiai ügyek új északamerikai szakértőjének feladat-köre is mutatja, hogy ez mit jelent a gyakorlatban. Johnson hatásköre kiterjed ugyanis páncélos járművek előállítására, az ipari szerek és a munkásság Taylorizálására.

A szovjet elleni arcvonal

Sztalingrád, Murmanszk bombázása

A német véderő főparancsnoksága közli: Keleten több sikeres támadási vállalkozást hajtottunk végre. Az arcvonal középső és északi szakaszán az ellenség helyi jellegű támadásai meg-husultak.

Harci repülőgépkötélekek az elmúlt éjszaka támadást intéztek a Szovjet egyik nagy sztalingrádi fegyverkezési gyára ellen. A gyárat sok bombatalálat érte, amit tüzek és robbanások követtek. További hatóságos légitámadás írá-

nyult Murmanszk kikötőberendezései ellen.

Kareliában a finn csapatok a swiri arcvonalon tíz napig tartó harc során 150 ellenséges támadást hártottak el. Az ellenség eközben az igen sok foglyon és fegyveren kívül több mint tíz zennőgyezer halottat vesztett. Ugyancsak véres vesztesége mellett meghiusult az ellenségnek az ezen arcvonal szakaszán egy német kötelék ellen intézett támadása.

A bolsevisták asszonyokat és gyermekeket hajtanak a tűzbe állások kiépítésére

Mint német katonai helyről közlik, a keleti harctéren, Oreltől északnyugatra a német csapatok megfigyelték, hogy az ellenség sáncmunkát végez. Hatóságos gépfegyvertűzzel a munkálatok félbeszakítására kényszerítették az ellenséget. A munkálatot csakhamar újra

kezdték. A német őrszemek látták, hogy nem ellenséges katonák ásák tovább az árkokat, hanem asszonyok és gyermekek. A bolsevisták összeszedték ezeket a hátrább fekvő falvakból és kényszerítették őket, hogy a németek tűzében kiépítsék az állásokat. (MTI)

A rexista vezér a harctéren

Berlin, április 23. A német hadsereg-
gel a bolsevizmus ellen küzdő szövetséges csapatok között van a keleti harc-
térén az önkéntesekből alakult „vallon-
légió” is. A légió — mint német katonai
selyről értesülnek — az elmúlt heteken
a déli szakasz kemény harcaiban
különösen kitértette magát. A vallon-
önkéntesek bebizonyították bátorságú-
kat az egyik támaszpont kiépített
védelme során. Sorraiban ott
küzdött Degrelles őrszemével, a rexista-
árt vezére és a támaszpontért folyta-

tott harcban rendkívül kitértette magát
Bár a szovjet páncélosok néhány lövés-
sel rommá lötték azt a házat, amely
mellett fekvő, Degrelles félelem nélkül
középről lötte a páncélosok oltalma
alatt előrenyomuló bolsevista, gyalogo-
sokat, s ezután résztvett az ember-
ember elleni közelharcban. Az ellenség
előtt tanúsított vitézségéért, amelyet
más alkalomkor is kimutatótt, ő, vala-
mint a vallon-őrs önkéntes légió pa-
rancsnoka, a hadosztály parancsnokától
megkapták a vaskeresztet.

Harc a Csatornában

Hivatalos jelentés az angol partraszállás visszaveréséről

A német véderő főparancsnoksága közli: A Csatornában az április 22-ére virradó éjszaka német előőrsök és brit gyorsnászádok között több küzdelemre került sor, amelyek folyamán több ellenséges gyorsnászádot megrongáltunk.

A Boulognetől délre levő tengerré-
zen az április 22-ére virradó éjszaka
német aknukatólhajók egy brit gyors-
nászád kötélekkel történt összecsapásuk
után elsüllyesztettek egy ellenséges
gyorsnászádot, két másikat pedig sú-
lyosan megrongáltak. A brit kötelék
erre mesterséges köd védelme alatt vis-
szavonult. Saját naszádjaink minden
veszteség vagy rongálás nélkül tértek

vissza támaszpontjaikra.

E rövid ütközés folyamán az angolok a part egyik távolos helyén kisebb rohamcsapatot tettek partra, amely azonnal tűzharcba került egy német parti őrséggel és véres veszteségek mellett egész fegyverzetének hátrahagyásával menekülésszerűen visszavonult.

Az elmúlt éjszaka brit repülőgépek bombákat dobtak le Nyugat-Németországban. A polgári lakosság körében némi veszteség van. Különösen lakó-
negyedekben kisebb károk keletkeztek. Éjszakai vadászok és a légvédelmi tűz-
zérés a támadó bombavetők közül ötöt lelőtt.

Japán-angolszász háború

A japánok előnyomulása Burmában

A mandalayi brit főhadiszállás jelen-
tése szerint a japánok jelentékeny erő-
sítéseket kaptak és áttörték a kínai
csapatok által védett s a yenangyaun-
gi arcvonalat. Az északburmai olajví-
dék fedező brit és kínai erőknél ha-
talmas japán nyomásra vissza kellett
vonulniok. Igen nagy ember és hadi-
anyag veszteség árán keltek át a brit-
tek a Pidjong-folyón.

Burmai jelentés szerint a japán esa-
patok a középső arcvonalon, vagyis a
Sittang völgyében és a Mandalayba ve-
zelő vasúti vonal mentén folytatják elő-
re nyomulásukat.

Hétfőn a japán csapatok az említett
szakaszon támadást intéztek a kínai
erők szárnya ellen és elfoglalták
Pyinmanát, amelyet csunkingi csapatok
tartottak. A harcok most Pyumanától
északra folynak.

A delhi-i rádió esütörtökön délből
Burmából jelentette, hogy a japán esa-
patok már Lolkaw előtt állanak. A kö-
zépső arcvonal szakaszán a japán esa-
patok elérték egy pontot, amely 150

mérföldnyire fekszik délre Mandalay-
tól.

A Fülöp szigeteken levő egyik japán
légi támaszpontról érkezett jelentés sze-
rint azok a japán szárazföldi csapatok,
amelyek elfoglalták Panay szigetének
keleti partvidékét, tovább mentek előre
a tengerpart mentében és ennek során
fontos ellenséges állásokat foglaltak el.
A japán felderítő repülők megállapítot-
ták, hogy az amerikai csapatok csak
nem teljesen elpusztították Cebu váro-
sát a város kiürítése előtt.

Apollo Filmszínház

A magyar filmgyártás és a mai
magyar társadalom nagy filmje:
PÁGER ANTAL a főszerepben

Dr. Kovács István

Északafrikában és a Földközi tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye:
Cyrenaicában rendes felderítőtevékeny-
ség folyt. Tovább folyt Málta katonai
berendezéseinek légi bombázása is. Né-
met vadászrepülők sziget felett vívott
légiharcokban lelőttek 9 gépet, más gé-
pek a földön pusztultak el. Az elmúlt
éjszaka angol gépek néhány bombát

dobtak le Raguzára és Comissora. Em-
beréletben nem volt veszteség. Comis-
sóban jelentéktelen anyagi kárt oko-
zott a bombázás. Havoch angol torpe-
dórombólót az Oscargran sorhajóhad-
nagy parancsnoksága alatt cirkáló út-
járól hazatért Aradam olasz tenger-
alattjáró torpedólovással elsüllyesztette.

A Poglavnik főhadiszállásának jelentése

Zágráb, április 23. A Poglavnik fő-
hadiszállásának hivatalos jelentése
részleteket közöl a horvát haderőnek a
csejnik, kommunista és partizán e-
lkelőkkel szemben folytatott harcáról.
Ezek a bandák rémuralom alatt tartot-
ták Bosznia keleti részét és engedelm-
kedve a bolsevikiek utasításainak még
szovjetekeket is alakítottak Zvoznik, Vi-
segrad, Szokolavoo és Rogatizza vidé-
kén. Az utasításokat és a pénzüsszege-
ket Londonból és Moszkvából kapták.

A bandák rettenetes kegyetlenkedése-
ket követtek el elsősorban a muzulmán
lakossággal szemben: felgyújtották há-
zaikat, elrabolták háziállataikat, meg-

ölték asszonyaikat és gyermekeiket. E
rémuralom egyszersmindenkorr a tör-
tendő felszámolására a horvát haderő
egységei Szokolavoo és Rogatizza kör-
nyékén, valamint a Ploice hegységben
elkeseredett harcokat vívtak a kom-
munista csetnikbandákkal.

A horvát erővel együttműködő vé-
met csapatok sikeresen vettek részt
ezekben a rendőri akciókban. Az elmúlt
héten az egész vidék megfeszítésével
végül is sikerült teljesen megsemmisí-
teni ezeket a kommunista és csetnik-
bandákat és azóta a horvát hatóságok
vezetése alatt az élet újra rendes med-
rébe tért vissza. (MTI)

Bonczos államtitkár: 22 ezer házat kell az idén felépíteni

Szeged, ápr. 23. Vitéz Bonczos Mik-
lós belügyi államtitkár esütörtökön az
egész délelőtt folyamán tartott beható
megbeszélések után részletesen nyilat-
kozott a belvízkáros nagyságáról és a
gyors segítés eredményes módjairól.
Az államtitkár hangoztatta, hogy az
idei belvízkárokat figyelembevéve az
1941. évről elmaradt és a még újjáépít-
ésre szoruló, valamint az ONCSA által
1942-ben felépítendő és a délvideki te-
lepitéssel kapcsolatos építkezésekkel
együtt körülbelül 22.000 házat kell az
idén felépíteni. Meg kell oldani az idén

az ezzel kapcsolatban felmerült más
problémákat is, bármilyen nagy anyag-
beszerzési, szállítási, vagy egyéb ne-
hezségekkel is állunk szemben. Az
előttünk álló feladatot — folytatta az
államtitkár — akkor fogjuk megoldani
helyesen, ha kettős célt tartunk a szem-
ünk előtt. Az egyik az, hogy a meg-
rongált és összedőlő házak felépítés-
nek, a második az, hogy jól épüljenek
fel és a költséget visszakapjuk. Az ál-
lamtitkár végül rámutatott arra, hogy
a nagy védelmi munkába be kell vonni
a társadalmi erőket is.

„Magyar maradjon itt az élet!”

Baranyay Lipót beszéde a Tisza István emléktákomán — „Ez a nemzet történelmi csodát vitt végbe Horthy Miklós országlása és Bethlen István kormányzása alatt”

A Budapesten minden évben gróf
Tisza István születésnapján rendezett
Tisza-serleglakomán az idén Baranyay
Lipót titkos tanácsos, a Nemzeti Bank
elnöke tartott emlékbeszédet Tisza Ist-
vánról, eszméről, történelmi egyénisé-
géről.

— Szíveleljük meg Tisza tanításait
— mondotta Baranyay — s a nemze-
tünk jövőjéért folytatott munkánkat
ne a jelen még meg nem üledett föld-
földjére, hanem inkább czeréves ha-
gyományaink már megszilárdult tala-
jára építsük. Örizzük meg történelmi
öntudatunkat és sohasem tévesszük
szem elől független, szabad, nemzeti
egységstencünk sértetlen fenntartását.
Haladjunk együtt Európával és ne
vonjuk ki magunkat sem gazdasági,
sem szellemi életének hatása alól, de
ezeket a hatásokat szűrjük meg s elő-
deink példájára, csak azokat fogadjuk
be, amelyek karakterünknek meg-
felelnek és létünkhez hozzáadomítha-
tók. Tisza folyton erre intett.

Végül Tisza tragédiájáról és vele
együtt a nemzet elbukásáról beszélt
Baranyay, megállapítva, hogy bár Ma-
gyarország veszített a legfőbbet, mégis
mi voltunk az elsők, akik talpraállot-
tunk, akik a társadalmi és politikai
rendet helyreállítottuk és folytattuk
ezeréves nemzeti életünket. Ez a tör-
ténelmi csodát a magyar nemzet a Fő-

méltóságú Kormányzó Úr országlása
és Bethlen István kormányzása idején
vitte végbe. Jelöl annak, hogy az a
kemény, dacos, nemzeti öntudat, me-
lyet Tisza István hirdetett, ma is meg-
van. (Hosszú, lelkes taps.) A nemzet
energiái újra nekifeszülnek az életnek,
amely lehet nehéz vagy könnyű, de
mindenképpen magyarnak kell marad-
nia. Örizzük meg öntudatunkat —
fejezte be nagyhalású serlegbeszédét
Baranyay Lipót — és haladjunk to-
vább emelt fővel, erős akarattal a
nemzeti eszméknek és ideálokknak az
útján, amelyet Tisza István jelölt ki
szemünkre. A jó Isten sohasem ejtett
ki bennünket tenyeréből és mindig
adott a nemzetnek nagy férfiakat, akik
a válságos nehéz időkön átvezették!

Az Orvosegyesület ülése

A Debreceni Orvosegyesület tegnap
tartotta VIII. tudományos ülését a bel-
klinika tantermében. Az ülésen dr. Jan-
kovich László professzor elnököt. Dr.
Vásárhelyi Béla kórházi főorvos a mell-
hártyagyulladás egy ritka megjelenési
alakjának röntgenképét mutatta be, —
majd egy másik érdekes mellkasi meg-
betegedést ismertetett. A bemutatáshoz
dr. Udvardy László szólt hozzá. Ezután
dr. Berényi Dénes intézeti tanár vendég-
előadó tartott előadást a napfoltok, va-
lamint az időjárás és a betegségek köz-
ti összefüggéséről.

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR a szenvedélyek
és érzelmek nagyhatású filmje,
a legfrissebb magyar sláger:

Az 5. számú
örház

Főszereplők: Bulla Elma, Jávör
Pál, Hajmássy, Bihary, Toronyi.
Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.
HÍRADÓ!

Vígyszínház mozgó

A nagy siker miatt prolongálva
s így még ma utóljára látható
a legvidámabb repülőfilm:

Igy is lehet repülni

Főszereplő: HEINZ RÜHMANN.

Carole Lombard világhírnépe!
Holnapról: „CSAK NÉVLEG”

A hadikölcsönvalorizáció a Ház napirendjén

Beterjesztették a közélet tisztaságáról szóló javaslatot

A képviselőház csütörtökön ismét összeült. *Tasnádi Nagy* András elnök bemutatta a miniszterelnök átiratát, amely arról értesít, hogy a Kormányzó Úr vitéz Lukács Bélát és Antal Istvánt tárcanépszerű miniszterekké nevezte ki. A ház meleg ünnepségekben részesítette az ülésen megjelent vitéz Lukács Bélát.

Közölte még az elnök, hogy *Sütő Gyula* lemondott mandátumáról. Ezután *Radosay László* igazságügyminiszter beterjesztette a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító rendelkezésről szóló törvényjavaslatot, amelyre a Ház kimondta a sürgősséget.

Több bizottsági előadó jelentésének

beterjesztése után az elnök napirendi indítványt tett, amelyet a Ház elfogadott. Eszerint a Ház legközelebbi ülését kedden délelőtt 10 órakor tartja. *Napirendjén szerepel az 1914-18. évi hadikölcsönök rendezéséről*, továbbá a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító egyes büntető rendelkezésekről szóló büntető javaslat tárgyalása.

Az elnök a napirendi indítvány megfontolását bekapcsolta az elnöki emelvényen most elhelyezett hangerősítő készülékkel, amely a képviselők oszlatlan tetszését nyerte meg. Az ülés fél 1 óra előtt ért véget.

Mit tartalmaz a hadikölcsön rendezéséről szóló javaslat

Az országgyűlés törvényhozási munkájának első programpontja a hadikölcsönök valorizálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása lesz. Ezt a törvényjavaslatot *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter még a múlt év októberében nyújtotta be. A törvényjavaslat megállapítja, hogy kiknek van igényük valorizációra, illetve a hadikölcsönkötvényen alapuló követelések átértékelésére. Bárki legfeljebb oly névértékű hadikölcsönkötvényen alapuló követelés átértékelésére létezhet igényt, mint amennyit saját nevén és tulajdonaként nosztrifikált. A valorizációs törvény alkalmazásánál az eredeti kölcsönjegyzővel, illetve kötvénytulajdonossal egy tekintet alá esik annak házastársa, vagy egyenesági rokona.

Az átértékelés évi 3 százalékkal kanonizáló államadóssági címletekre való kicserélés útján történik. Ha ugyan-

nak a jogosultnak a tulajdonában álló összes hadikölcsönkötvények névértéke az 1000 koronát meg nem haladja, a kötvényeket 100 koronánként vett 10 pengő értékarányban 10 év alatt törlesztendő államadóssági címletekre kell kicserélni. Ha ugyanannak a jogosultnak a tulajdonában álló összes hadikölcsönkötvények névértéke 1000 koronánál nagyobb, de 2000 koronát meg nem halad, 100 pengő névértékű, 40 év alatt törlesztendő államadóssági címleteket kell kiszolgáltatni. Ha a kötvények névértéke 2000 koronánál nagyobb, de 25.000 koronát meg nem halad, akkor 1000 koronánként 50 pengős értékarányban 40 év alatt törlesztendő államadóssági címletekre cserélik ki. A 25.000 koronánál nagyobb kötvényeket 1000 koronánként 50 pengős értékarányban ugyancsak 40 év alatt törlesztendő államadóssági címletekre váltják be.

A közélet tisztaságáról szóló javaslat rendelkezései

Radosay László igazságügyminiszter a képviselőház csütörtöki ülésén beterjesztette a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító egyes büntetőrendelkezésekről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat hatályosabb büntetőjogi intézkedéseket tartalmaz a közhivatalnokok megvesztegetésének elkerülésére azok ellen is, akik a megvesztegetést elerni igyekeznek és a megvesztegetett közhivatalnokok ellen is. Szigorúan bünteti a tiltott ajándékozást is, az ajándék kövételét és elfogadását egyaránt. Külön paragrafus intézkedik a befolyással való üzérkedés kiküszöbölésére, az egyházi és érdekképviseleti választások tisztaságának biztosítására, a választó jogosulatlan befolyásolásának megállítására és az igazságügyi és vétsége miatt mellékbüntetésül a hivatalvesztést s a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is megállapítja. A javaslat értelmében szigorú büntetnek a hamistanuzást és a ha-

mis vádat, a választási, egyházi és fejelemi ügyeket.

A „befolyással” történt üzérkedések megtorlása

A javaslat terjedelmes indokolásában *Radosay László* igazságügyminiszter mindenképp megállapítja, hogy az idők folyamán kiderült, hogy büntető törvényeink némely hiányosságát fel lehet használni a közélet törvényességét és tisztaságát sértő visszaélések büntetlen elkövetésére.

Különösen érezhető volt a választójogi törvény némely hiánya, míg ezzel kapcsolatban önként felmerült a feladat a kamaráknak, egyházaknak és érdekképviseleti szervezetek büntetőjogi védelem alá helyezése is. Más oldalról a befolyással üzérkedés felháborító esetei maradtak büntetlenül s ennek megtorlására külön törvényes rendelkezést kellett szerkeszteni. Ez viszont eszméi értelemben szoros szomszédságban áll a megvesztegetés büntetésével.

A Kollégiumi Diákszövetség Körösi Csoma Sándor emlékének áldozott csütörtöki összejövetelén

Vissza kell hozatni Kalkuttából a nagy magyar kutató hagyatékát

Csütörtökön este a Kollégiumi Diákszövetség igen népes összejövetelt tartott, melyen a világhírű magyar kutatók, *Körösi Csoma Sándornak* emlékének idézték. Most száz éve április 12-én temették el *Körösi Csoma Sándort* a dardzsilingi temetőben.

Dr. Farkas Pál református lelkész tartott egyórás remekbeszélt előadást: *Körösi Csoma Sándorról*, akinek egész életét, tudományos munkásságát ismerte. Utalt a hihetetlen nehézségekre, melyekkel *Körösi Csoma Sándornak* meg kellett küzdeni és elmondta, hogy 1928-ban *Baktay Ervin* nem tudta megtenni azt az utat, melyet *Körösi Csoma Sándor* annak idején igen szegényes körülmények között megtett.

Az előadás után *Baja Mihály* református lelkész olvasta fel *Körösi Csoma*

Sándorról készült nagyon szép versét, mely elragadtatta az összejövetel résztvevőit. A tökéletes versben örök emléket állított *Baja Mihály Körösi Csoma Sándornak*, akiről így ír verse utolsó két sorában:

*Magyar csillag volt, égre szökkenő!
Sorsa: a dardzsilingi temető!*

Dr. Csobán Endre városi főlevéltáros felvetette azt a gondolatot, hogy a debreceni egyetemen kell létesíteni a keleti tanszéket, mert bizonyos, hogy erről a vidékről való ifjak sorából akadnak, akik követni fogják majd *Körösi Csoma Sándor* útját és talán eléri a nagy kutató célját, az ősmagyar hazát és felfedezik az ott élő ősmagyarok lezámazottait, Szorgalmazni kellene azt is, — természetesen a háború után, — hogy hazahozzák *Körösi Csoma Sándor* hagyatékát, mely négy nagy ládába van becsomagolva és ott őrzik a tudományos intézetben.

Dr. Farkas Pál elmondta, hogy a nagy kutató egyik rokona *Biharnagylojomban* él, *Ördögh Lajos* református lelkész, aki *Körösi Csoma Sándor* testvérének egyenes leszármazottja. A szö-

vetség kimondta, hogy meghívják legközelebbi ülésükre *Ördögh Lajos* lelkészt.

Közölte azt is *Dr. Farkas Pál*, hogy *Körösi Csoma Sándornak* száz eredeti ütévelét, melyet *Kónya Sándornak* írt utazásairól, a román megszállás alatt szülőfalujában a rokonok elégették. Házuk pincéjében rejtgették elásva az értékes leveleket, míg végül attól félve, hogy a levelek miatt bajba kerülnek a román csendőrök előtt, kiszedték a régi leveleket és elégették azokat.

A Diákszövetség tagjai kimondották, hogy azt a nyolc volt pápai diákol, akik Debrecenben élnek, testvérül fogadják. A legközelebbi összejövetelt május hó 19-én tartják meg.

A Kormányzó Úr jelenlétében tett fogadalmat az országos főcserkész

A Kormányzóhelyettes Úr elfogadta a magyar cserkészlet védnökségét

A magyar cserkészmozgalom egyetemessége nevében *Fáy István* államtitkárral az élen küldöttség tisztelettel csütörtökön délelben a Várban a Kormányzó Úr, a cserkészlet fővédnöke és a Kormányzóhelyettes Úr előtt.

Fáy István üdvözölte *Ófömlétságot*, majd engedélyt kapott arra, hogy a főcserkész fogadalmat a Kormányzó Úr jelenlétében elhangzathassék.

Ezután *Fáy* államtitkár, a kultuszminiszter helyettese kivette a főcserkész fogadalmat vitéz *kisbarnaki Farkas Ferenc* vezérőrnagytól Magyarországi Kormányzója, a cserkészlet legfőbb védnökének jelenlétében.

A fogadalmat elhangzása után az országos főcserkész bemutatta *Ófömlétsá-*

DEBRECZEN

3. OLDAL.
1942. IV. 24.

**AZ ELSŐ MAGYAR
ÁLTALÁNOS
BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG**

főügynöksége

**hivatali helyiségét
Ferenc József-út 59.
szám alá (6. díszint)
helyezte át**

ságának a küldöttség tagjait. A Kormányzó Úr hosszasan, egyenként elbeszélgetett a vezetőség tagjaival, majd barátságos szavakkal intézte a küldöttségben résztvevő cserkészfiúkhoz.

A kormányzó fogadás után a küldöttség tagjai a királyi palota másik szárnyára vonultak, hogy vitéz nagybányai *Horthy István* Kormányzóhelyettes Úr *Ófömlétságot*, a mozgalom régi és közszereplőiben álló tagját felkérjék arra, hogy fogadja el a magyar cserkészlet feletti védnökséget. A Kormányzóhelyettes Úr látható örömmel fogadta a hódolatjelző felkérést és a magyar cserkészlet védnöki tisztét elfogadta.

Kállay miniszterelnök erdélyi útja

Megtekintti a szerettávi vasúti munkálatokat, majd Kolozsvárra utazik

Kállay Miklós miniszterelnök pénteken este *Varga József* kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, báró *Bánffy Dániel* földművelésügyi miniszter, *Antal István* tárcanépszerű miniszter és *Zsin-dély Ferenc* miniszterelnökségi államtitkár társaságában *Szeretfalvára* utazik a szeretfalva—dédai rendes nyomtávú vasútépítési munkálatok megtekintésére. A miniszterelnök szombaton reggel érkezik Szeretfalvára és az egész napot ennek a nagyterjedelmű és rendkívüli fontosságú középítkezésnek

a megtekintésére fordítja. A szemlén résztvesznek a képviselőház kereskedelmi és közlekedésügyi bizottság tagjai is.

A miniszterelnök szombaton este a társaságában lévő államférfiakkal *Kolozsvárra* utazik, ott részt vesz a Nemzeti Színház díszelőadásán. Vasárnap délelőtt a vármegyeházán a küldöttségeket fogadja, délelben pedig egy látás közében vesz részt és utána visszautazik a fővárosba, ahova vasárnap a késő esti órákban érkezik meg.

Ujabb kitüntetések a Nemzetvédelmi Kereszttel

Magyarország Főméltóságú Kormányzója újabban legfelsőbb elhatározásával az alább felsoroltaknak (debreceni és debrecenkörnyéki származásúaknak) a Nemzetvédelmi Keresztet méltóztatott adományozni: *Andorkó László* (Püspökújfalú), *Beeske Bertalan* ny. irodatiszt (Nagyfő), *Békessy István* asztalos, *Farkas Lóránt* földbírtokos, *Fodor Ferenc* kertész (Hajdádorog), *Gábor Gusztáv* MÁV főtiszt, *Herváth László* gumijavító (Vámosperes), *Dr. Hutai Jenő* rendőrkapitány, *Józsa Imre* malomellenőr, *Karaszegi János* napszámos, *Kaszán János* üveges, *Katona János* bogárnármester.

Kádás József kereskedősegéd, *Kávássy Miklós* magántisztviselő, *Kertész János* gazda, *Keveházi (Kiss) Ferenc* postai műszaki rajzoló, *Kiss Dávid* postai táv. munkás, *Kiss Ferenc* műszerész és géplakatos, *Korbély Lajos* MÁV géplakatos, *Madarász József* mérnök, *Kémeri Mikó Gyula* író, *Molnár János* irodai író, *Nagy Ferenc* villany-szerelő, *Nagy Gyula* mérnök, *Nagy István* vízvezeték-szerelő, *Oláh Béla* munkás (Vámosperes) és *Pethő László* nyomdászsegéd.

A kitüntetettek között van néhai *Pekár Gyula* ismert író és politikus, ki Debrecenben született.

A Kormányzóhelyettes Úr fogadta a Sajtókamara elnökségét

Vitéz *Horthy István* Kormányzóhelyettes Úr *Ófömlétságot* csütörtökön délelben kihallgatáson fogadta az Országos Magyar Sajtókamara elnökségét vitéz *Kolosváry Boreza* Mihály kamarai elnököt, *Zimmer Ferenc* újságírói főosztályi elnököt és *Báthory-Hüttner János* kiadói főosztályi elnököt, a Kamara alelnökét.

Vitéz *Kolosváry Boreza* Mihály a Kormányzóhelyettes Úrhoz intézett szavaiban hangoztatta, hogy az Országos Magyar Sajtókamara elnöksége az egész magyar sajtó nevében kíván tisztelegni a Főméltóságú Úr előtt s egyben át nyújtotta az Országos Magyar Sajtókamara legújabb évkönyvének diszkrét példányát.

A Kormányzóhelyettes Úr hosszasan elbeszélgetett az elnökség tagjaival, élénk érdeklődést tanúsított a magyar

sajtóviszonyok és a Kamara tevékenysége iránt, nagy figyelemmel hallgatta a legutóbb Velencében tartott újságírókongresszusról szóló beszámolót és örömmel vette tudomásul az ott hozott határozatot, amely szerint a nemzet újságírók szövetsége Uniójának legközelebbi ülését az idén ősszel Budapesten tartják meg. Végül biztosította a magyar sajtó munkásait irántuk érzett jóindulatáról.

A Turáni Vadászok szervezkedése

A Turáni Vadászok nemzetvédelmi szervezkedése teljes lendülettel tovább folyik. Marosvásárhely után most ismét a Délvidékre: *Bács-Topolýára* és *Csanlavérre* utaztak le a központ kiküldöttjei *Hidvégi István* ny. ezredes és *Bartha János* országos főtitkár. A központ kiküldöttjeit a topolýai állomáson küldöttség fogadta. A küldöttség innen az egybegyűlt többszáz vadász meg szemlélésére indult, majd megtörtént a zászlóbontó gyűlés.

**EZÜST-ÉS-KÉK-
RÓKÁK**

LIPCEI HAZAISZÖRMÉK-PIAC 59
TELEFON: 37.80.

Nagy vita az Ipartestület előjáróságában az agg iparosok menházának felállításáról

Megkérdezik a többi városokat, ott hogyan tartják fenn ezt a fontos iparos intézményt. — Galamb Ferenc elnök beszámolója a budapesti útról. —

Az Ipartestület előjárósága Galamb Ferenc elnöklésével tegnap este ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy Zöld József h-polgármesterrel Budapestre utazott, a miniszteriumokban tárgyalta a közellátási ügyekben. Lössonczy István államtitkárral is folytattak megbeszéléseket a város közönsége érdekében a lisztellátásról, a szappannal való ellátásról, valamint arról, hogy a pékeknek elszámolási nehézségek vannak. Ezután részletkérdéseket beszéltek meg dr. Mozgony miniszteri osztálytanácsos vezetésével. Jártak a közellátási hivatal árkormánybiztoságánál a szálastakarmány árának megállapítása ügyében és dr. Lázár előadóval folytattak megbeszéléseket, aki megígérte, hogy a polgármester előterjesztését soronkívül elintézi. A kereskedelmi miniszteriumban dr. Györki miniszteri titkárral, az Ácsiparosok Szövetkezet igazgatójával és az ügyekben tárgyaltak és azt az ígéretet kapták, hogy még ezen a héten elintézik az ügyet.

Az előjáróság örömmel vette tudomásul Kállay Miklós miniszterelnök levelet, melyben megköszöni az Ipartestület üdvözlését, kormányelnökké történt kinevezése alkalmából.

Hasonló leirat érkezett Varga József iparügyi minisztertől, akinek a testület szintén üdvözölt.

Köszönő iratot küldött ifj. Dömsödy Imre főjegyző is, akinek kinevezése alkalmából üdvözölt az előjáróság.

Az előjáróság Galamb Ferenc jelenlétében tudomásul vette.

Lajos Béla aljegyző jelentette, hogy a múlt hónapban a testületen 537 darab ügyet iktattak, beszerződtek 9 tanoncot, felszabadult 48, törölték 13 tanoncszöveget. Ipart váltott 11 egyén, beszüntette iparát 5 iparos.

Pataky József elnök az iparosmenház kérdését tette szóvá az ülésen.

Nap-nap után történik, hogy agg iparostársaink azzal a kérelemmel fordulnak hozzánk, hogy helyezzük el őket a szegényházban. Nagy utánjárással sikerült is hármat elhelyezni, a többin már nem tudunk segíteni, pedig ezek az ügyek kerülnek. Ma azt az örömdetes hírt hallottam, hogy Kassán megcsinálják az elagott iparosok menházát. Ne maradjunk mindenben utolsóknak, kérjük fel az elnök urat, hogy mozgasson meg mindent annak érdekében, hogy az iparosok agg-menházát Debrecenben is mielőbb felállítsák.

Galamb Ferenc elnök. Az Ipartestület évek óta foglalkozik ezzel a gondlattal, ezidőszent 20,000 pengőnk van erre a célra. Komolyabb intézményt létesíteni és fenntartani ebből az összegből nem tudunk. Ha vennék is telket, a fenntartásról nem gondoskodhatnánk. Annakidején javaslatot tettünk az IPOK közgyűlésén és kértük, hogy azt a sokszázézer pengőt, amit évenként felszámítottunk és ma is fizetünk a tanoncszerződés, segédlevél és munkakönyvkiállítás illetékeiből, fordítsák a nagyobb ipartestületeknél menházák építésére. Ezt a javaslatunkat az IPOK közgyűlése elvetette és csak Szendrey Sándor elnökünk szavazta meg. Ebben az ügyben tárgyaltam már a polgármester ural is. Ő hajlandó telekkel segíteni bennünket, csak azt kívánja, igazoljuk a költségvetésünkben, hogy a létesítendő menházát fenntartani képesek leszünk-e. Ha csak 10 embert helyezünk is el a menházban, ez évi 10-15 ezer pengőbe kerül. Sok testülettel ment fel a miniszteriumhoz is kérelem, hogy segítsenek bennünk ebben a törekvésünkben, de még semmi eredmény. A tanoncotthonok felállítására is csak most kezd sor kerülni. Örülök, hogy Pataky elnök úr szívén viseli a dolgot, de sajnos, ha lenne telkünk, akkor sem tudnánk a fenntartást ma vállalni.

A polgármester felfogása szerint az elagott iparosokról való gondoskodás elsősorban az iparosok kötelessége. Ötven év mulasztását nem lehet egyik napról a másikra pótolni.

Pataky József: Az iparosok 20-30 évig fizették a rokkantegyletekbe a tagdíjat és végül a pénzükért majdnem semmit sem kaptak. Az a baj, hogy nincs, aki ezt a kérdést állandóan plasztálja, mert csak úgy megy valami előre.

Galamb Ferenc: A rokkantegyletek

a helytelen gazdálkodás miatt mentek tönkre. A miniszteriumban azt mondták, hogy az öreg iparosok nyugdíjbiztosítása rövidesen tető alá kerül. Semmi akadálya annak, hogy ismét feliratot intézzünk a kormányhoz. A várososhoz fordulhatunk, hogy segítsen a menház felállításában. Ha az előjáróság jónak látja, hívasson össze rendkívüli közgyűlést és azon szavazzon meg bizonyos többlet hozzájárulást, amiből majd fenn tarthatjuk a menházat.

Fábián József építőmester: Az Ipartestület maga nem képes ma létrehozni a menházat. Az iparosok további megterhelése ma lehetetlen. Az Ipartestület sem tud megfelelő összeget áldozni a menházért. Van azonban mód a megoldásra. Az iparosok óriási összegeket fizettek be évtizedek óta az OTI-ba. Ebből juttassanak valamit a menház céljára. Mit kapunk mi iparosok azért az óriási összegért, amit befizetünk? Ha jó az iparos akkor, amikor dolgozni tud, legyen jó akkor is, ha megrokkant. Adjanak neki abból, amit ő maga fizetett be az OTI-ba. Ne felejtjük el, nekünk is szükségünk lehet öregségünkre a menházra.

Szendrey Sándor alelnök: Amióta az IPOK fennáll, több mint hat éve harcolunk az OTI-val, hogy a befizetett járulékokból adjanak vissza legalább 25 százalékot. Ez biztos alap lenne az iparosmenház létesítésére és fenntartására. Az államtitkár úr legutóbb kijelentette, hogy a háború után azonnal megoldják ezt a kérdést. Az IPOK-hoz 160,000 pengőt fizetnek be az iparosok és ebből mindössze csak 10,000 pengőt fordítanak jóléti célokra! Az összes ipartestületekkel együtt forduljunk ismét az IPOK-hoz. Szegeden majdnem teljesen a város vállalja a menház fenntartását, pedig ott körülbelül 20 iparos van bent, sokan a feleségükkel együtt.

Galamb Ferenc: Amikor négy évvel ezelőtt átvettém az Ipartestületet, sok adóssággal kezdtem a munkát. Azóta az összes alapokat, alapítványokat helyre hoztuk, az addig ügyszólván fillérrrel sem rendelkező öreg iparosok alapját 20,000 pengővel gyarapítottuk, tehát az előjáróság mindent megtett, amit lehetett. Még ha meg lesz is az öreg iparosok nyugdíja, akkor is létesítendőnek tartom a menházat, merthízen a nyugdíjban nem tudnak megélni és biztosan sokan vállalják, hogy a nyugdíjot a menházba befizetik, csak gondozzák őket. A jelenlegi tagsági díjakat 70-80 százalékkal kellene felelni, hogy a menházat fenntarthatassuk.

Galamb elnök javaslatára elhatározták hogy megkeresik Szegedet, Kassát és a többi városokat, hogy hol, miként tartják fenn az öreg iparosok menházát és segítséget kérnek a kormánytól is. A beérkező válaszoktól teszik függővé a további lépéseket.

Az előjáróság az iparos székház gondnokjait teendőivel — a mostani gondnok betegsége miatt — Oláh Jánost bízta meg, aki eddig is helyettese volt Németh Lajos gondnoknak.

Harkányi Ede betegsége idejére Poroszlay Jánost bízta meg az előjáróság a szakosztály vezetésével.

Az Ipartestület könyvelőségének jelentését terjesztette elő Lechner Lajos jegyző. 1942 évre a tagdíjkiadás megtörtént. 3416 határozatot kézbesítettek ki, melyek 30,801 pengő tagdíjról szólnak. Ez a kivetés 1688 pengővel több, mint 1941-ben volt, amikor az évi tagdíj 29,112 pengő volt.

Köszönettel és elismeréssel vette tudomásul az előjáróság a Gazdák Sütődjének átiratát, melyben közli, hogy az évi üzleti eredményből ezer pengőt jótékony célra megküld az Ipartestületnek. Kéri, hogy 300 pengőt a hadbavonult iparosok lthoz maradt családjainak segítésére, 200 pengőt az öreg iparosok otthona javára, 200 pengőt Vöröskeresztnek ágyalaptávjára, 150 pengőt a Kormányzó Öfelméltóságának helyi segélykezelőjére és 150 pengőt a Debreceni Repülő Club részére juttasson el az előjáróságnak.

A Világítási Vállalat átrít a testülethez és közli, hogy a motor-átalakításokkal kapcsolatban a városi közgyűlésen beígért felvilágosító szakelőadásokat azonnal megtartják, amint a miniszteriumból a jövőhagyó határozat megjön az árammelés kérdéseben.

Galamb Ferenc elnök közölte, hogy a

polgármester nem látja célját, hogy a miniszteri döntésnek eleje vágjanak. Az előadások akkor lesznek időszerűek, ha a miniszteri döntés megjön. Több kisebb ügy megvitatása után az

ülést Galamb Ferenc elnök zárásával véget ért.

Tűzfakiskereskedők küldöttsége a polgármesternél

Tegnap délelőtt a Baross Szövetség tűzfakiskereskedői szakosztályának küldöttsége, melynek tagjai Prohászka János, Tolnay Lajos és Baráti József tűzfakiskereskedők voltak, vitéz Dávid Géza, a Baross Szövetség elnökének vezetésével felkérték dr. Kölcsey Sándor polgármestert, adjon módot arra, hogy a város közönsége könnyebben juthasson hozzá a tűzfához s ebből a célból kérték, hogy egyrészt szerezzen érvényt annak a rendelkezésnek, amely kötelezi a nagykereskedőt, hogy a részére kiutalt famennyiségnek 40 százalékát vagonféltételeiben adja át a kiskereskedőknek, másrészt kereszen módot arra a város, mint fakitermelő, hogy a termelésből is juttasson a helyi kis tűzfakiskereskedőknek.

Jelenleg ugyanis a helyzet az, hogy 8 nagykereskedő van Debrecenben és 60 kiskereskedő. A 8 nagykereskedő azonban egyúttal kiskereskedő is, ennek következtében nem történik meg a törvényben előírt 40 százalék átadása, ők maguk mérlik ki a fát kicsiben és így a 60 kiskereskedő egzisztenciája, megélhetése súlyos helyzetbe került.

Azért kéri azt, hogy a város is adjon át a kiskereskedelemnek az általa termelt famennyiségből, hiszen a város 1/2 ömél kisebb tétel nem ad el, már pedig igen-igen sokan vannak a mai viszonyok mellett, akik 50 kg., vagy legfeljebb 1-2 mázsa tételben vásárolják a tűzfát.

A Kollégium tanítóképző intézetének táj- és népkutató ünnepélye körül

A Kollégium tanítóképző intézete április hó 18-án, jól sikerült táj- és népkutató kiállítás és ünnepély rendezett a Kollégiumban. A DEBRECZEN rokkantegylet, meleg hangon, emelkedett stílusú cikkben számolt be az iskola ezen megmozdulásáról. Feltűnt nekünk, hogy ugyanakkor a „népi Magyarország napilapjában” ismeretlenségbe burkolózó cikkíró tollából különös hangú beszámoló jelent meg, ami szerintünk nem felelt meg az illető újság hirdetései elveinek. Bírálni mindenkinek joga van, habár nem értettünk egyet a cikk sok kitételével, válasz nélkül hagyjuk volna, ha egyesek a személyes támadó jelleggel írt cikket újabb személyes támadásra nem használták volna fel. En, mint a Kollégium másik tagozatában, a gimnáziumban működő táj- és népkutató csoport vezetője, válaszoltam a beszámolóra, tárgyilagosan hangon mutattam rá a cikk helytelen megállapításaira, s kerültem minden bántó hangot, elejét akarván venni a további polemikának. Erre a lap ugyanazon számában, most már név megnevezve, dr. Balogh István tollából olyan hangnemből és olyan célzásokkal és újabb személyes vágásokkal telet cikket jelent meg. Egyáltalán nincs szándékunkban hasonló sértető stílusban válaszolni, mégis egy pár különös dologra rá kell mutatnunk.

Balogh István „Ecsedi István emlékének szentelt ünnepélyről és kiállításról” írt, holott arról nem volt szó, hanem az említett intézet táj- és népkutató bemutatkozó ünnepélyéről. De még nagyobb csodálkozást váltott ki a cikkíró az az kijelentése: „Az emlékünnepélyen nem voltunk jelen, ami ott elhangzott nem hallottuk”. Hát akkor mi joga kapcsolódik be az előadásról írt beszámolóba? S mi joga bírálja a tanítóképzőben folyó táj- és népkutató munka eredményességét? Balogh István cikkében csak a sebtiben megtekintett kiállításról beszél. Nem akarjuk szaporítani a szót, a kiállítás véleményünk szerint tanulságos és szép volt. De hogy az ott látott dolgokban teljesen leszáltsa a vezetőtanár érdemét, azt nem hagyhatjuk szó nélkül. A pedagógusok tudják, hogy ifjúsági munka — néhány kivételtől eltekintve — csak ott és annyiban van, amennyi erőt a vezetőtanár beleadott. Hogy a tanítóképzőintézetben ma táj- és népkutató munka folyik, az

A polgármester az előadottak után megígérte, hogy kötelezni fogja a nagykereskedőket, hogy a törvényben megszabott mennyiség 40 százalékát adják át a kiskereskedelemnek vagonféltételeiben, ugyanakkor megígérte a városi tűzfakészítéssel kapcsolatban, hogy megvizsgálja az eleje terjesztelt kérdést és amennyiben mód van rá, úgy meg fogja adni a lehetőséget, hogy a kiskereskedők kívánsága teljesüljön.

A Baross Szövetség által előterjesztett kérdés két irányban is szociális követelményt tartalmaz, az egyik az, hogy a keresztény fakiskereskedők egzisztenciájának a megmentését előzza, a másik pedig, hogy ezeken keresztül a szegényebbek felfrattását tené könnyebbé, akiknek nem áll módjukban egyszerre 1/2 öl (8-9 q) mennyiségű fát vásárolni, akik 50, 100 és 150 kg-os tételekben szerzik be faszükségletüket.

Rendkívül fontos a szociális elosztás szempontjából is, hogy ne csak 8 helyen, a 8 nagykereskedőnél, hanem egyúttal a 60 kiskereskedőnél is ugyanúgy meg tudja vásárolni a közönség a faszükségletét, mint ahogy régebben beszerezhetette.

Legelőszélesebb megoldás minden esetre az volna, hogyha a város nem is tudna a kiskereskedőknek fát adni, legalább a nagykereskedők köteleztesenek arra, hogy detail árusítással ne foglalkozzanak.

csak Bakó Elemér érdeme.

Nem szeretjük azt a módszert, ha sógor a sógor, vő az apóst, rokon a rokont, barát a barátot felváltva dicséri. Eppen ezért válaszomban szándékosan kerültem a vezetőtanár személyes érdemeinek emlegetését. Nem történt itt tehát „egyet-földet rengetg, merőben főbőség zajszapás”. Bakó Elemér táj- és népkutató diákjainak munkájáról, noha az már két éve tart, még idáig sehol sem jelent meg beszámoló. A református gimnázium hároméves táj- és népkutató munkájáról is csak a helyi sajtóban jelent meg ismertetés. Ugyanakkor a hajdúnánási református gimnázium eném munkájáról, amit egyébként igen nagyra becsülünk, amelynek vezetőjével baráti kapcsolatot tartunk fent, már a múlt év folyamán jelent meg beszámoló a vezetőtanár tollából, egyik néprajzi folyóiratunkban, most pedig éppen Bakó Elemér felkérésére a „Hajnalodik” legutóbbi számában. A táj- és népkutató munka ilyen ismertetését egyáltalán nem kifogásoljuk, sőt örömmel üdvözöljük. Azonban meg kellett említenünk, hogy ne tanítson bennünket szerénységre a „népi lap”, éppen erre a példára hivatkozva. A cikkírónak pedig azt üzenjük, hogy bírálatra szükség van ugyan, de a bírálathoz jó tájékozottság és jószándék is kell.

Dr. Vegh József.

Korpa kiutalás tejtermelők részére

Értesítem azon tehenőgazdát, akik teheneik részére a közellátásnál ügyosztálynál korpát igényelnek, hogy a részükre kiutalt korpamennyiséget a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet Tiszántúli Kirendeltségének (Hunyadi u. 13. szám alatti) telepén igénybejelentési lap szelvényének bemutatása ellenében naponta délelőtt 8-11 óráig azok vehetik át, akiknek igénybejelentőlap szeptember 574-től 800 tételszámú jelzéssel van ellátva.

Az igénylők a korpa átvételéhez szákot vigyenek magukkal.

Polgármester.

Casadei olasz középsúlyú ökölvívó bajnok, aki a közeljövőben a német Besselmannnál kerül össze az Európa bajnokságot Speziában, nagy meglepetésre pontozásos vereséget szenvedett honfitársától Martintól, aki nála 5 kilóval súlyosabb volt.

HIREK

„DEBRECZEN“

szerekesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, április 18-án reggel 8-tól, 25-én reggel 8-ig: „Megváltó“ Piac u. 18., telefon: 14-89. „Muraközy“ Piac u. 72. telefon: 37-33. „Boesky“ Cegléd u. 22. telef.: 29-14. „Csokonay“ Mester 43. telefon: 10-15. „Árpád fejedelem“ Csapókeret, Jánossy uca 44.

Imádkozom

Most csak lábujjhegyen
Járjak mellettem
Én ma a szívembe
Nagy örömet vettem.

Imádkozom.

Ne zavarjatok meg.
Elmém elmékedjen.
Hálám fel az égig,
Csendben emelkedjen.

Imádkozom.

Szent öröm örömet
Örömmel elhozom,
Ne zavarjatok meg!
Én most imádkozom.

Vékony Antal.

— Antal István miniszter május 2-án Debrecenbe jön. Antal István tárcanélküli miniszter, akinek tervezett debreceni útja és a MEP nagyválasztmányi ülése keretében megtartandó beszéde a közbejött politikai események következtében némi halasztást szenvedett, értesülésünk szerint május 2-án jön Debrecenbe. Részt vesz a MEP debreceni csoportjának az Arany Bika késtennében tartandó nagyválasztmányi ülésén és azon időszaki belpolitikai kérdésekről beszédet mond. Antal István miniszter Debrecenből másnap a megye más városai-
ba is ellátogat.

— Esküvő. Papp Annuska és Rábold Gábor református gimnáziumi tanár április hó 25-én, szombaton este fél 7 órakor tartják esküvőjüket a debreceni ref. Nagytemplomban.

— Hazaérkezett német hadifogságból a francia hadsereg volt parancsnoka, Piroux tábornok a meg nem szállt francia területre. Pirouxot egészségi okokból bocsátották el a hadifogságból.

— Hollandiában tilos a vándorlás és vándorlásnak tekintendő utazás zárt csoportokban és egységes ruházatban. A tilalom határidejét nem szabja meg a hollandiai közbiztonsági ügyek főbiztosának rendelete.

— Kató Gergely vármegyei m. kir. tisztiorvos gyászja. Mély gyász érte Kató Gergely vármegyei m. kir. tisztiorvost, anyósa, özv. Kertész Lászlóné szül. Demjén Mária hosszas szenvedés után elhunyt.

* Hűz perc alatt melegvizet és kellemesen fűtött szobát garantálunk a „Terma“ szabadalmazott radiórral. Tiszántúli képviselő: Nagy Béla, Árpád-tér 38., telefon: 17-87.

— Cukoradagolást vezetnek be az USA-ban. A cukoradag május 5-től heti negyedkilogramm.

— Főbelőtte magát Allan John Hunter angol vezérőrnagy, aki legutóbb fontos beosztásban a hadügyminisztériumban teljesített szolgálatot. Hír szerint azért vetett véget életének, mert aggódott Líbiában és Burmában harcoló két fiának sorsa miatt.

— Négy diákleány tűzkatasztrófiája. A romániai Campinában az ottani iskola igazgatójának lakásán két ötödikes diákleánynak a kályhától tüzet fogott a ruhája, de meggyulladt az igazgató két kisleányának öltözetje is. Hárman halálraégtek, a negyediket haldokolva szállították kórházba.

Örök titok marad a szeredi kettős diáktragédia

A szegedi rendőrség 24 órás nyomozás után sem tudta megfejteni, mi okozta a szegedi diákkollégium egyik diákszobájában lejátszódó kettős tragédiát. Hegedüs Tibor, már amikor a szobába hatoltak, halott volt, lársa pedig a sebészeti klinikára való szállítás közben halt meg s ezzel lehetetlenné vált, hogy magyarázatot találjanak a véres drámára.

A rendőri bizottság úgy rekonstruálta az eseményeket, hogy Benke először

három revolverlövessel agyonlőtte barátját és szobatársát, Hegedüs Tibor bölcsész, majd öngyilkosságot követett el. A diáktársak sem tudnak semmi felvilágosítást adni, teljesen értetlenül állnak a rejtély előtt. A két diáknak közös titka lehetett, amit Hegedüs talán el akart árulni s ez idézte elő a katasztrófát. Mindez azonban csak feltételezés, a szegedi kettős diáktragédia titkát Benke és Hegedüs a sírba vitték.

Akasztott férfi holttestet találtak a Nagyerdőn

A Nagyerdőnek a köztemető közelében levő részén tegnap délután egy társaság, melynek tagjai a temetőbe akartak menni, megdöbbenő felfedezést tett. A két temetőkapu közötti részen, mintegy 25 lépésnyire bent az erdőben egyik fán idősebb férfi holtteste függött. Első pillanatra úgy látszott, mintha a férfi a fa mellett állna karjával átüelve annak törzsét, csak közelebb menve vették észre, hogy lába mintegy tíz centiméternyire a földtől a levegőben lóg és kötéllal felakasztva függ a fa ágán. A holttestet már napok óta az erdőben lehetett, mert a hangyák és bogarak teljesen elfelejték. Mikor levágták a kötélről, még akkor is allig lehetett elválasztani a fától,

karjai a halál görcsében olyan rettenetes erővel merevedtek rá.

A megdöbbenő leletről telefonon nyomban értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. Megállapítást nyert, hogy az életunt férfi Kiss János 56 éves gyári-munkás, azelőtt tűzoltókezes volt. Faragó-utca 17. szám alatti lakásáról április 20-án ment el és azóta nem tért vissza. Hozzátartozói másnap bejelentették eltűnését a rendőrségen.

Az öngyilkosság ügyében megindított nyomozás megállapította, hogy Kiss János súlyos betegsége miatt vált meg az élettől. Holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

— Tanulmányi látogatás. A Gazdasági Akadémia megtekintésére a mai napra tervbe volt tanulmányi látogatás elmarad. A látogatás újabb időpontját közölni fogja az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság.

— Jótékony kávédelután. Ismét szép összeg gyűlt össze két nemeslelkű debreceni úriasszony kezdeményezésére bevezetett házi kávédelután bevételéből, a szegények s a Vörös-kereszt javára. Most Magyary Jenőné, a jótékony-ságáról közismert úrhölgynek volt ilyen összejevetel, aki eddig Gunda Gyuláné csendőr-alezredesné által rendezett kávédelutánokon segített a háziasszonyi teendőkben. A kedves, előkelő hölgytársaságnak Gunda Gyuláné úrnő felolvas-ta az eddig elért eredményt, a jótékony kávédelutánokra terméskönyvi adakozók névsorát és elszámlolt a begyűlt összegek hova fordításáról is. Lelesk tapssal adóztak a jelenlevők az adakozó úrhölgyeknek, de főképpen a két nemeslelkű, fáradságot nem kímélő igaz, magyar úriasszonyoknak, kik igen ötleletesen kötik össze a társadalmi kötelezettséget a jótékonyssággal. Példájuk mindenképpen követésre méltó. D. S.

— Megjelent az Országos Szociális Felügyelőség folyóiratának a „Népi és Családvédelem“-nek 1942. évi április havi 4. száma. Kapható az IBUSZ paviilonokiban, vagy könyvkereskedőknél.

— A MANSz bírtokos leánycsoport az árvízkiárusítottak javára 150 pengőt adományozott és adományát eljuttatta a főispáni hivatalhoz. A Cipőkereskedelmi Rt. ugyancsak az árvízkiárusítottak javára 40 pengőt, a Főméltsósági Asszony nyomormentítő akciójára 60 pengőt és a Hortly Miklós Repülőalapsra 100 pengőt adományt juttatott el a főispáni hivatalhoz.

— Tyúkot árult a debreceni piacon Szabó István piaci árus, de nem fizette meg a helypénzt és amikor a helypénzszedő követelte a pénzt, csúnyán rá-támadt és megütötte. Hatósági közeg elleni erőszak miatt indult meg az eljárás Szabó ellen, akit — tekintettel arra, hogy már volt ellene hasonló ügy miatt eljárás — elítélték egyhónapi fogságra.

— A Nemzeti Munkaközpont debreceni népzenei csoportja ingyenes munkaközvetítő iroda felállítására kaptól megbízást az m. kir. állami munkaközvetítő hivataltól. Az iroda vezetését Rövid Vilmos, a debreceni csoport ügyvezető elnöke végzi, aki felkéri mindazokat, akik zeneszerek közreműködését akarják igénybe venni, vagy zeneszereket akarnak szerződtetni, hogy mint hivatalos szervez, a munkaközvetítő irodához forduljanak, mely az Arany Bika pinceszében délután 3—6 között tart hivatalos órát. A Nemzeti Munkaközpont népzenei szakcsoportja felhívja tagjait, hogy ma délután 3 órakor fontos megbeszélésre jelenjenek meg.

— Hajlúhadházon dughagymát kerestek a termelők, de nem találtak, mert kevés volt az eladó hagyma. A nagy kereslet következtében az ár megemlé a zugszolgálatban a hivatalos árát és 3.60-ért adták kilóját. A hatóság rázzát tartott az elűnt dughagyma után és sikerült is több helyen találni eladó hagymát. A vizsgálat megindult, mert alapos a gyanú, hogy azért nem adták piacra, mert zugszolgálatban adták 3.60-ért.

— Görögországban halállal büntetik az arannyal való üzérkedést.

— Elfogták Miskolcon a debreceni autókatasztrofajok megszökött társát, Daróczy Lajost, aki két társának, Bánki Istvánnak és Nánási Zsigmond-nak, a felbujtónak elfogatlása után menekült el Debrecenből. Daróczyt, aki menekülése közben lopásokat is követett el Nyíregyházán, beszállították a debreceni törvényszék fogházába.

— A Csapó-utcan botrányt okozott Fóris István festősegéd, aki ingerel egy elmebeteg napszámot, aki csúnyán kiromkodott. A rendőr figyelmeztette a festősegédet, hogy ne folytassa a kötekedést, de nem használt a jó szó, sőt még meglökte a rendőrt is. Hatósági közeg elleni erőszak miatt megindult Fóris ellen az eljárás és a törvényszék 50 pengő pénzbüntetésre ítélte el.

DEBRECZEN

5. OLDAL.
1942. IV. 24.

Megnősült völegénysége idején egy budapesti klinikai orvos

Különös és bonyolult ügyben indított vizsgálatot a budapesti rendőrség. Egy fiatal klinikai orvos egy évvel ezelőtt eljegyezte egy fővárosi vállalat fő-felügyelőjének leányát. A fiatal ember, mint utólag kiderült, völegénysége alatt kényszerből feleségül vette volt műtő-nőjét, akit még völegénysége előtt ismert meg s aki feljelentéssel fenyegette házasságszédelgésért, ha nem veszi el. Az orvos végül megellette ezt a lépést, menyasszonya előtt azonban, akit nagyon szeretett, nem volt ereje bevallani a dolgot és titokban völegénye maradt. A feleség azonban féltékeny maradt a menyasszonyra és telefonon fenyegetésekkel üldözte, míg aztán a rendőrség avatkozott bele a különös ügybe. Az érdekes háromszög most valószínűleg megoldódik: a fiatal leány megbocsát völegényének, aki válni akar feleségétől, mert az tőrbecsálta őt és fenyegetésekkel, hazugsággal kényszerítette, hogy feleségül vegye.

Kijelölték az érettségi és képesítési biztosokat

D. dr. Révész Imre püspök a tisztántúli református egyházkerület főhatósága alá tartozó középiskolákban érettségi és képesítési biztosokat a következőket nevezte ki:

A debreceni gimnáziumban 18-23 között érettségiző A. osztályhoz dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanár, a debreceni leánygimnáziumhoz jun. 22—27 dr. Maklai Sándor egyetemi tanár, a békési gimnáziumhoz dr. Péter Zoltán tanárképző intézeti igazgató, a bősörményi gimnáziumhoz dr. Soós Béla egyetemi m. tanárt, a nánási gimnáziumhoz dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsost, az egyházkerületi középiskolai felügyelőt, a hőmezővásárhelyi gimnáziumhoz dr. Hoffer András egyetemi tanárt, a hőmezővásárhelyi leánygimnáziumhoz dr. Harasanyi Pál eszter, a karcagi gimnáziumhoz dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanárt, a kisújszállási gimnáziumhoz dr. Gaál László tanügyi főtanácsost, a karcagi gimnázium igazgatóját, a mezőtúri gimnáziumhoz dr. Vasady Béla egyetemi tanárt, a nagyvárad leánygimnáziumhoz Péterffy László igazgatót, a szatmári gimnáziumhoz Nagy Miklós igazgatót, a szemahalmi gimnáziumhoz dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsost.

A református Kollégium tanítóképzőjénél D. dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár, rektor, a Dóczy tanítóképzőnél dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói lelkész, volt tanítóképzőintézeti igazgató, a nyíregyházi leánykollégium tanítóképzőjénél Uray Sándor egyházkerületi főjegyző lesznek a biztosok.

— A női betegségek gyógykezelésében a régbevált természetes „Ferencz József“ keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe has-hajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül, biztosan jelentkezik. Kérdezze meg orvosát!

— Orgazdaság vádja a vidám lakomák után. A debreceni törvényszék Janikovich tanácsnokok elé került orgazdaság miatt Csengeri János földműves, aki igen különös körülmények között keveredett az orgazdaságba. Udvarolt Nánáson egy fiatal asszonynak, akinek úgy elcsavarta a fejét, hogy az asszony elhagyta férje házáat és az udvarlójával Debrecenbe költözött. Az asszony a férje házatól hozott magával tyúkokat, sőt egy disznót is. Míg volt miből vigán élni, békében is voltak, de elfogyott a sok jó és úgy fordult a sor, hogy a fiatal asszony egyedül maradt s végül is visszatért férjéhez, aki megbocsátott az asszonynak, de nem a csábítónak, akit orgazdaság miatt feljelentett. Az asszony ellen nem tett feljelentést és így az nem került bíróság elé. Csengeri ügyében nem hozott ítéletet a bíróság, mert bizonyításkiegészítés elrendelésével a tárgyalást elnapolták.

Rézgálic utalványra Cinkgálic utalvány nélkül

Kapható Szigethy Gyula János kereskedelmi irodájánál, Debrecen, József kir. h. u. 1. Telefon: 27-89, 17-52.

SZÍNHÁZI MŰSOR: Pénteken este: Csavargóherceg. Szombaton délután: Boldoggá teszlek, filléres helyáradk. Szombaton este: Csavargóherceg. Vasárnap délután és este: Csavargóherceg.

Via Mala

John Knittel háromfelvonásos drámája megrázóan őszinte megnyilatkozása a rossz útra tévedt ember sors-tragédiájának. Nemcsak az pusztul, aki a született gonosz, de mindazok, még a legártatlanabb is, akik valamilyen formában kapcsolatba kerülnek vele. Valahol a svajci hegyekben az alkoholtól áfáltá süllyedt apát, a csudja agyonveri, mert már nincs más út a szabaduláshoz. A bűn szörnyű következménye a büntudat, mely az egész család lelkét úgy megüli, hogy nincs menekvés. Ebbe a családba kerül vének egy fiatal vizsgálóbíró, akire a véletlen kocsija a már-már eladott ügy iratát. Fényt derít felesége családja rettenetes lítkára, aztán, amikor már minden összeomlásban van, egyetlen utat talál, mely a jogi paragrafusokon felül a szívre hallgat, de úgy, hogy a törvenyt se érje sérelem. Elborul a mult ködében a titok, de eltűnik a bíró is, hogy ő vezekljen a rossz útra tévedt após rettenetes büneiért...

Vérbeli író, vérbeli drámája tele az élet minden nyomorúságával és emberfeletti győtrelmével.

Az előadás kitűnő volt. Zách János rendezése mestermunka. Nehéz, megpróbáltató volt színre állítani, de ezt a művészi munkát tökéletesen oldotta meg.

A szereposztás dicséretesen sikeres volt. Zách János a megtört leány, fájdalmas ifjúságú, gyilkossá süllyedt fiú alakjában olyan emberi ábrázolással adta vissza Wiklaus döbbenetes őszinte figuráját, hogy ez az egyetlen alakítás megérte volna a darab végigvezetését. Tudása, az érzelmek felfokozott megéltatása a legjobb színészeink dicséretes munkájával egyértékű.

Almásy Judit a második felvonás nagy jelenetében mutatta meg, hogy vérbeli drámai hősnő is tud lenni. A szögletes, hegyek között vergődő sorsban elenyevd testű, lelkű nőnek élő alakját állította elének.

Harasztosi Irén a család ártatlanul bajba kevert, szerelmét minden áldozattal védeni kész asszonyt szólaltatta meg.

Nagy Ilona meggyőzőtört alakja, a szerencsétlen anya vergődő életének főrőltségekbe kergetett emberroncsa értékes alakítás volt.

Lendvai Lajos a nehéz, felette megpróbáltató, szerepében a vizsgálóbíró alakját töltötte meg sok egyéni ízzel és életszínnel. Kár, hogy néha nem tudott a sodró, drámai lendülettel lépést tartani, de így is erősege volt a darabnak.

Katona Emmy, Sándor István, Rogoz Imre járultak még hozzá az értékes siberhez.

Díszlet, rendezés, siker kifogástalan, csak éppen a közönség hiányzott ismételtén. Kár, ha az ilyen előadást se nézik meg, akkor igazán elmondhatjuk: «csukjuk be a színházat!» Elvégre ez már művészetnek, irodalomnak, színjátszásnak egyformán szintet, értéket képviselt.

SZÍNHÁZI IRODA JELENTÉSE:

Pénteken este a „Csavargóherceg” romantikus nagyoperett bemutatója. — Szombaton délután filléres helyáradkkal „Boldoggá teszlek”, Vasary-vígjáték. Szombaton este, vasárnap délután és este: „Csavargóherceg”.

Pályázatok a hivatalos lapban. A hivatalos lap tegnapi száma közli a következő pályázati hirdetményeket: az OTL-nál egy irodaségdíszítési, valamint tíz kezelői állásra. — a borsodi Erzsébet kórháznál segédorvosi állásra. — a esikszereadi tanfelügyelőségnek egy díjnoki állásra. — a négyfolyamú állami polgári iskolai tanárképző főiskolára való felvételt.

A biztosítás gazdasági honvédelem

A hajdúdorogi görögkatolikus tanítóképzőt ősszel már át is adják rendeltetésének

A „Debreczeni” megírta, hogy hétfőn Debrecenbe érkezett dr. Huszka János kultuszminiszteri tanácsos és még aznap Rásó István alispán, Kiss József kir. tankerületi főigazgató, Uzonyi György országgyűlési képviselő és Antalóczy görög katolikus tanfelügyelő tartságában Hajdúdorogra utazott, ahol Dudás Miklós püspökkel beható tárgyalásokat folytattak a felállítandó hajdúdorogi katolikus tanítóképzőintézet ügyében.

A megbeszélések teljes eredménnyel jártak. Az intézet létesítése befejezett tény és azt az ősszel, szeptember hónapban már meg is nyitják és a Hajdúságban, a legmagyarabb vidéken ne-

velik a magyar görög katolikus tanítóképzőt. Kijelölték az intézet épületének a telkét, melyet Hajdúdorog bocsátott ingyen rendelkezésre. A görög katolikus tanítóképző létesítésénél az állam a fenntartási költségek 74 százalékát vállalta, míg 13 százalékot Hajdúdorog, 13 százalékot pedig a görög katolikus egyház fog viselni.

Dr. Huszka János miniszteri tanácsos a hajdúdorogi tárgyalások befejezésével Rásó István alispánnal és Kiss József tankerületi főigazgatóval együtt visszatért Debrecenbe és több debreceni intézetben végzett iskolátogatást a fővárosba való visszatérése előtt.

Megkezdődött a típuscipők szétküldése

A Közlekedési Értesítő közlése szerint az esedékes típuscipőmennyviségek, amelyek anyagát a Lábhegyi Központ még az elmúlt hónap folyamán — a cipőállítás folytonosságának biztosítására — a termelőknél gyártásra

kiadott, már elkészültek, sőt a szétküldésük meg is kezdődött.

A közlekedési minisztérium árhivatala megállapította a mechanikai üzemből készült típuscipők árait is, amelyek a következők:

Table with 3 columns: Item description, Size, Price. Includes items like Zsíros tehénbőr munkásbakkancs, Férfi box, fűzős magasszárú, etc.

A kisipari típuscipők árait most dolgozza ki az árhivatal és egy-két napon belül ezek is köztudomásra jutnak.

Csak egy mosolyt

ORVOSNÁL

— Legyen nyugodt, barátom, ezzel a bajával akár száz évig is élélhet. De azért majd felirok valamit. — Felesleges, doktor úr, nekem a száz év pont elég.

FESTŐK EGYMÁS KÖZÖTT

— Nem állítottál ki semmit az idén? — De igen. Két váltót.

Harminc kolozsvári munkásnő vért ajánlott fel a sebesült honvédek javára

A kolozsvári munkásnők elhatározták, hogy felajánlják véruket az orosz harcúren megsebesült s verveszteséget szenvedett honvédek számára. A megható honleányi érzületű áthalt elhatározásnak máris széleskörű visszhangja támadt. Eddig harminc munkásnő jelentkezett, hogy felajánlja vért sebesült honvédeknek. A mozgalom egyre szélesebb teret ölt s a jelekből ítélve, Kolozsvár egész női dolgozó-társadalma részt vállal a nemes akcióban.

Turáni ünnepélyt rendeznek vasárnap délután 5 órakor a Déri-múzeumban, melyen Magyar Zoltán dr. tanár és Szabó Gyula tart előadást.

Hat-hathónapi börtön tej- és szalonnadrágítását. A nagyváradi törvényszék uszorabírósága Belényesi Demeter bírharszentantársi tejárúsítót, aki a tej literjét a hatóságilag megállapított 32 filléres ár helyett rendszeresen 40—50 filléret árúsította, hat-hónapi börtönre ítélte. Ugyancsak hat-hónapi börtönbüntetésre ítélte az uszorabíróság Schmith Péter váradszőlősi hentes és mészáros, aki a zsírszalonna kilóját a hatóságilag megállapított 2,80 pengős ár helyett 4 pengőért árúsította.

Pásztor János szobrászművész egyik lábát a budapesti Bakay klinikán amputálni kellett. Pásztor János Hódmezővásárhely szülőtte s betegsége híre nagy részvétel keltett.

Jégverési károk ellen megvéd a jégbiztosítás!

GYÁSZROVAT

Lakos Lajosné Fráter Szabó Róza, 72 évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Lakás: Vágóhid ucca 4. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Éliás István cipészmeister 55 évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából.

Tóth Juliánna kéthónapos gyermek, temetése pénteken délután négy órakor lesz a Köztemetői 4-es teremből. ref. szertartással. Lakása: Kandia ucca 4 B Pusztai temetkezési intézet.

Szabó József burgonyakereskedő 63 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemetői 4-es teremből, ref. szertartással. Lakása: Vendég ucca 30. Pusztai temetkezési intézet.

Ozv. Kertész Lászlóné Demjén Mária 60 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap fél 4 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Lakás: Bethlen ucca 47. Gebauer-cég rendezli.

A Színikamara hozzájárul a staggione rendszer megszüntetéséhez

A Soproni Színházpartoló Egyesület a mostani staggionerendszer ellen foglalt állást és a polgármesterrel együtt kérte ennek a rendszernek a megszüntetését. A Színikamara elnöksége most értesítette az egyesület vezetőségét, hogy hozzájárul a jelenlegi helyzet megszüntetéséhez.

Vissza lehet nyerni az elhasznált szappant

A közelmúltban vált ismeretessé a szegedi vegyiskérleti állomás egyik tisztviselőjének, ifjú Mészáros Lajos tanárnak találmánya, amelynek lényege az, hogy az elhasznált szappan 90 százalékát egyszerű eljárás segítségével vissza lehet nyerni. Szerdán volt a szegedi vegyiskérleti állomáson az új találmány sajtóbemutatója, amelynek során Szanyi István az intézet igazgatója és ifjabb Mészáros Lajos bemutatták a találmányt. A találmány lényege az, hogy a szappant az elhasznált szappanos vízből visszanyerik és a regenerálási költségek nem haladják meg az átlagos szappantogaztási költségeket sem.

A tábla is felmentette Lutzenbacher Ritát Hubay Kálmán és Vágó Pál sajtóperében

Azokban a napokban, amikor Hubay Kálmán és Vágó Pál beterjesztették a parlamenthez nemzetiégi javaslatukat, Lutzenbacher Rita, az országos katolikus leánymozgalom vezetője, sokszorosított körlevélben éles kritika tárgyává tette Hubay és Vágó politikai működését és többek között ezeket írta: »Nyilvánvalóvá vált, hogy nemzetiégi javaslatuk beuyújtása által ezek a képviselők hazaárulók.

Hubay és Vágó Lutzenbacher Rita ellen sajtórágalmas miatt bűnvádi feljelentést tett. A törvényszék a bizonyítási eljárás lefolytatása után Lutzenbacher Ritát büncselekmény hiányában felmentette.

A törvényszék felmentő ítéletét a főmagánvádlók megfellebbezték. Így került az ügy a budapesti tábla elé. A tábla hosszabb tanácskozás után hirdette ki ítéletét, amellyel a törvényszék felmentő ítéletét helybenhagyta, mert a tábla megállapítása szerint is sikerült a vádlottnak a valóság bizonyítása.

A főmagánvádlók ténykedése — mondja a tábla ítélete — olyan volt, hogy a vádlott jogosan írta meg az inkriminált közleményt. Így öt büncselekmény nem terheli, tehát fel kellett menteni. Az ügyben végső fokon a kúria dönt.

Amerikában is adagolják az élelmiszereket. Washingtoni jelentés szerint május 5-én az Egyesült Államokban bevezetik az élelmiszeraadókat.

Anyakönyvi hírek

Születések: Dudás István npsz. Haláp 17. leány Iona. Keszler Adolf keresk. Piac u. 77. leány Agnes. Balanyán György máv. Csillag u. 55. leány Ibolya. Szondi György munkás Fancsika 61. leány Irén. Gutá Gábor kocsis Baross u. 13. leány Iona. Hajnal Mátyás honv. tiszt. Kassa u. 17. leány Hajnalka. Dr. Vass József közg. gyak. József kir. hg. u. 33. fiú Szabolcs. Bereczki Péter gazd. cseléd Vedres d. 3. fiú Péter. Balogh Gyula gazd. cseléd Bellelő 13. leány Eszter. Suha Pál kormester Tóth A. u. 22. fiú Pál. Gy. Molnár Lajos tanító Kunhegyes, fiú Szabolcs. Dr. Jenei Zoltán p. ü. fog. Kisvárdá, leány Anikó. Sándor György kishérlő Haláp 174. leány Margit. Rozsák Péter munkás Kishegyesi úti szűkséglakás, fiú Péter. Miskolczi István kishérlő Haláp 74. leány Agnes. Eisner József férfitiszabó s. Csokonai u. 23. sz. leány Marianna. Horváth Péter törzsörömler Szent Anna u. 23. leány Éva.

Eljegyzések: Hunyadi Pál máv. tisztjelölt Szatmárnémeti—Szentesi Irén Wesselényi u. 81. Szücs Gábor npsz. Kunhalom u. 30.—D. Somogyi Mária Monostorpályi u. 56. Gyurics József npsz. Tóth telep 19.—K. Szabados Julianna u. o. 7. Széplaki Béla tsz. szakaszvezető Berettyóújfalun—Villon Iona Szoboszlói út 13.

Házasságok: Kiss János kártyos Fülpőp u. 35.—Mányi Róza Szt. Anna u. 36. Szatmári András szobafestő s. Móricz u. 36.—Tóth Erzsébet Mórcaz u. 34. Aranyos Tibor hl. irnok örm. Hajdúlektanya—Fábián Iona H.-sámson. G. Kovács Imre máv. üzem állást Óvoda u. 10.—Csépe Aranka Akáca u. 1. Császár János munkavezető—Király Erzsébet Bellelő 538. Baum Sámuel férfitiszabó s. Szák u. 2.—Szántó Sára Szepességi u. 6. Bódizs Sándor fodrász s. Köleséry Sámuel u. 27.—Czinege Julianna Huszár G. u. 20-b.

Haldózások: Klein Ferenc izr. 71 éves Nemzetör u. 3-a. Muszka Gábor 65 éves Torockó u. 55. Kerékgyártó Demeter ref. 76 éves Pacsirta u. 41. Ozv. Bőrf. Ferenc ref. 73 éves, Acél u. 9. Bura József ref. 77 éves, Halastó u. 12. Éliás István ref. 55 éves, Zöldfa u. 4. Balázs Lajos rk. 4 hónapos, Eötvös u. 49. Zsigó Róza ref. 1 hónapos, Szatmárnémeti. Imre Ferenc ref. 30 éves, Kertész u. 3. Dobos Bálint rk. 38 éves, Szoboszlói út 21-b. Máthé Ida ref. 28 éves, Testvérképző intézet. Pogáder János rk. 75 éves, Óvoda u. 15. Szegedi Lajos rk. 49 éves, Árpád tér 45. Lakos Lajos ref. 72 éves, Vágóhid u. 4. Porkoláb Sándorné ref. 41 éves, Derecske. Özv. Lőbl Jakabné izr. 66 éves, Erzsébet u. 5. Mureza Ferenc ref. 3 hónapos, Népház. Glück Kálmán izr. 60 éves, Teleki u. 94. Tóth Ferenc ref. 52 éves, Csillag u. 54. Vitárius Ibolya ref. 3 hónapos, Eötvös u. 85. Birta Erzsébet ref. 1 hónapos, Bökény. Kiss Ferenc ref. 45 éves, Hatvan u. 41. Szabó József ref. 62 éves Vendég u. 30. Tóth Julianna ref. 2 hónapos, Kandia u. 4-b. Dobi Margit rk. 3 hónapos, Népház.

Nem változik a háztartási alkalmazottak OTI járulékkulcsa. Az 1942. évre is hatályban tartja a belügyminiszter a járulékok eddigi kulcsát és mértékét.

Rövid Vilmos, a debreceni népművelés szakosztályának elnöke megjelent székességi lapunkban s annak megállapítását kérte, hogy lapunk szerdai számában a cigányokról írt vezércikk, pontosabban a vezércikknek ama kitétele, hogy „elsősorban a vidéken élő sátoros cigányokról van szó” — nem vonatkozhat a debreceni zenészekre. Minthogy a vezércikk fejtegetéséből ez értelemszerűleg ki is tűnik és nyilvánvaló, hogy csak a közre veszedelmes dologkerülő cigányokról van szó, a kívánságnak készsággel teszünk eleget.

Két darab hamis ötvenfilleres találtak Beregszászon és a rendőrség átadta a hamisítványokat a debreceni ügyészségnek. Az ötvenfilleresek kezdetleges hamisítványok és hamar felismerhetők.

Új iparossegédek

Az Ipartestület előjárósága tegnap esti ülésén 41 tanoncot avatott segéddé. Az ünnepélyes aktus alkalmából Szendrői Sándor alelnök intézett értékes beszédet az új segédekhez és ellátta őket jó tanácsokkal arra vonatkozólag, hogyan kezdjenek hozzá életük önálló szakaszához.

Az új segédek névsora a következő: Tömösvári János cipész, Szőnyi Edit nőiszabó, Sinaly Izabella nőikalapos, Botos Ferenc műszerész, Ambrus Róza nőiszabó, Radácsi János géplakatos, Róth József asztalos, Kiss Imre orvosi műszerész, Holló Magdolna nőiszabó, Nagy István kőműves, Süvöltős Lajos kovács, Kiss Margit fodrász, Kiss Zsófia nőiszabó, Varga Mihály kőműves, Kiss Miklós lakatos, Gyöngyösi Márta fodrász, Rácz Sándor férfitiszabó, T. Kiss Sándor hentes, Goda Erzsébet fehérneműkészítő, Kelemen István műszerész, Gajdos Mária nőiszabó, Szabó Gyula asztalos, Némethi József szűcs, Szabó Sándor timár, Csuzi János kőfaragó, Farkas Mária fodrász, Sallay Mária nőikalapkészítő, Weisz Stefánia fehérneműkészítő, Hajnal Péter Pál épületlakatos, Breuer Katalin fehérneműkészítő, Királyfalvi Gizella nőiszabó, Müller György műszerész, Gallai László műszerész, Nagy Irma Eszter nőiszabó, Molnár István asztalos, Teszler József sütő, Varga József vízvezetékész, Vezendi István műszerész, Nagy Károly kelmefestő, Mittelmann Andor asztalos.

Leventeleányok. A „Debrecen” már beszámolt arról, hogy városunkban is megalakultak az első leventeleánycsapatok. Cikkünk nyomán egyre nagyobb számban jelentkeztek a leányok, úgyhogy újabb és újabb csapatokat kell felállítani. Két hét alatt körülbelül kétszáz 10—19 év közötti leány jelentkezett. Újabb jelentkezéseket is elfogadnak a Szent Anna-utca 32. szám alatti otthonban este hat óráig.

A Debreceni Újságírók Clubja választmányi ülésén dr. Szombathy-Groskó Lajos orvost és dr. Szombathy-Groskó Lajosné Czédly Teréz orv. fül- és gégegyógyászt az Újságíró Club és a debreceni hivatásos újságírók testülete orvosává választotta.

Londonban szobrot állítottak Leninnek. Majszky londoni szovjet nagykövét letelezte Lenin mellszobrát azon a házban, ahol Lenin az angol fővárosban 40 évvel ezelőtt lakott.

Zsidó istentiszteletek. A Debreceni statusquo ante israelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendezése április 4—május 1-ig: Pénteken este a Deák Ferenc utcában 7.40, a Kápolnási utcában 7.50, szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Kápolnási utcában (ifjúsági) fél 10, a Deák Ferenc utcában 11, délután a Kápolnási utcában (ifjúsági) fél 4, mindkét templomban a felhívások fél 6, este fél 9, köznapi reggel mindkét templomban fél 7, este 8.10 órakor. Rabbiság.

1156—1942 szám vht. Árverési hírdetmény. Pk. 10506—1942. Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. tc. 102 paragrafusa, az 1908 évi LXI. tc. 19 és 20 paragrafusa s az 1930 évi XXXIV. tc. 70 és következő paragrafusai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a berettyóújfalui kir. járásbírósnak 1941 évi 643 számú végzése folytán dr. Nemes István ügyvéd által képviselt Weisz Testvérek javára, végrehajtást szenvedők, báránai lakosok ellen 371 P, 40 fillér s járulékaik erejéig az 1942 évi II. hó 27. napján foganatosított biztosítási végrehajtás útján bíróság alapfoglalt s illetve le- és felülfoglalt 3296 P becsértékű ingóságokra, úgymint bútorok, 1 frógép, 1 szekér, 1 kocsi, 4 q tengeri, 34 q búza, 371 P 40 fillér tőkekövetelés, ennek 1941 évi március hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltófűj és eddig összesen 65 P 29 fillér bíróság már megállapított költségek kielégítése erejéig, Báránai községben, végrehajtást szenvedő lakásán, az 1942 évi május hó 8. napján, délelőtt fél 12 órakor, nyilvános bírói árverésen eladottnak, a kiáltási ár kétharmadánál nem kisebb árban. Berettyóújfalun, 1942 évi március hó 27. Faragó Antal kir. bír. végrehajtó

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ

SPORT

A DVSC változatlan csapatösszeállításban játsza le a budapesti Törekvés elleni rangadó mérkőzést. A vezetőség pénteken este taktikai megbeszélést tart a játékosokkal. Egyébként a csapat kitűnő erőnlétben, bizakodó hangulatban várja a nagy mérkőzést. A játékosgárda szombaton este utazik el, az éjszakát a fővárosban tölti.

Debreceni teniszézők Nagyváradon szerepelnek május 8—9—10-én, ahol Nagyvárad, Kolozsvár, Ungvár legjobb teniszézőivel kerülnek össze. A debreceni teniszválogatott a jövő héten jelölök ki.

Villanyfényestélyi mérkőzéseken játszik le júniusban az országos ifjúsági döntőmérkőzéseket Budapesten az Elektromos sporttelepen. Debrecenben a Nyilastelep és DMTE a csoport bajnokság legesélyesebb aspiránsai. Az első kerületi ifj. bajnoki döntőt játszik a nyiregyházi csoportgyőztesrel és ennek a mérkőzésnek nyertes utazik Budapestre.

Miskolcon játszik le a Kelet—Észak válogatott mérkőzést, május 3-án. Az északi kerület a pályaválasztó és azok a tárgyalások, melyek a mérkőzések debreceni megrendezésére nézve megindultak, nem vezettek eredményre. A keleti válogatott a jövő héten állítja össze vitéz Papp János szövetségi kapitány, a DVSC, Nagybányai SE, Move Szabolcs és Rusj legjobb játékosából. Valószínűleg Márki, Papp, B. Nagy, Zilahy, Mester, Kabai, Fábián II., Berecz Sándor, Csancsinov, Mester összeállításban játszik a keleti válogatott. A mérkőzés a Szent Korona Kupáért játszák.

Debrecenben lejátszák az amatőr-bajnoki mérkőzéseket vasárnap. A Stadionban játszik a DVSC II. a DTE-vel, a Húsos a Bőszörményi MOVE csapatával. A dohánygyári pályán, vagy egyetemi sporttelepen kerül lejátszásra a DMTE—B Turul mérkőzés, míg a DEAC Püspökladányban játszik a PMÁV-val.

Az amatőr-bajnokságban a DVSC II-től hanyatló formája ellenére is nehéz elvitatni az első helyet. Három ponttal vezet a PMÁV előtt. A DVSC II. azonban csak akkor kerül be az NB III-ba, ha a DVSC feljut az NB I-be. Ellenkező esetben a PMÁV, DEAC, DTE és D Húsos közül kerül ki az NB III-ba jutó második helyezett.

Tisza vasárnap már játszik a Szolnok első csapatában, Szántó és Kolláth kö-

DEBRECZEN

7. OLDAL.
1942. IV. 24.

zött a DIMÁVAG ellen. A DVSC kitűnő fiatal játékosai a tegnapi edzésen remekül mozogtak, gölt is lött. Mindenesetre megállapítható, hogy a Sárkány—Tisza kölcsönrel a Szolnok csinált jobb vásárt, mert Tiszát nagyszerűen használhatja, míg a DVSC egyelőre a saját házatánál jobb hátvédet is talált, mint Sárkány.

Óváslavina fenyeget az NB-ben. Szeged sikeres óvása nyomán a Szolnok készült megóvni játékezőit tévedés miatt a Szeged mérkőzést, de óv a BSZKRT és más csapatok is. A Szolnoknál aztán felülkerekedett a sporszerű fel-fogás és eltekintettek az óvástól, a játékezőket azonban feljelentik.

Az utazást kedvezmények kérdésében nincsen végleges döntés. Egyelőre nem áll le a bajnokság és a felsőbb hatóságok mindent elkövetnek, hogy a labdarugók kívánságait valamilyen formában érvényre juttassák. Végleges döntés a jövő héten várható.

Uj hátvéd a DVSC-ben. A debreceni vasutasok edzésén részt vett Simonyi, a Ganz kitűnő hátvédje, aki fivére Simonyi III-nak, a Párisban élő kiváló magyar labdarugónak. Simonyi játéka tettett a DVSC vezetőinek és valószínűleg megszerzik a jöképességű játékos.

A Gamma két Tóthjának megszerzésére indult akció a DVSC szurkolói körében. A Gamma vezetősége ugyanis elhatározta hogy fejelelmi okokból nem játszatja az idényben Tóth I-t, a kitűnő fedezetet és Tóth II-t, a Törekvéstől szerzett utánpótlás-válogatott csatárt. A DVSC szurkolók most össze akarják adni a két játékos váltásdíját és megszerznék szerelni őket a debreceni csapat erősítésére.

Nézőcsúcsra számít a Törekvés vezetősége a Bihari uccai pályán, a DVSC—Törekvés mérkőzésre. Az előmérkőzésen az FTC a Szentlőrinci AC-ral játszik. Debrecenből mintegy háromszáz szurkoló kíséri el a DVSC-t.

Kerületi felnőtt, ifjúsági és női atlétikai verseny lesz vasárnap 4 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen.

Erosödött az Egyetértés csapata Hegedűs és Ranyival. Az Egyetértés játékosai egyébként ma este fényolc órára a Magoss György-tér 9. alatti Leventeotthonban jelennek meg.

Piarista gimnázium—társulati felső kereskedelmi 4:1 (1:1). Játékező: Pál. A mérkőzés élvezetes, magasszinton volt, azonban sajnálatos jelenekek között félbeszakadt. A második félidőben Kállait (kereskedelmi) a játékező utánuagásért kiállította, mire a kereskedelmi csapat levonult. Góllövések Németh 3 és Puskás. KISOK mérkőzés.

Férfipari iskola—tanítóképző 2:0. Góllövések voltak: Tóth Sándor és Som László. KISOK mérkőzés. Ifj. Szabó Kálmán kifogástalanul vezette a mérkőzést.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Kétfélleres váltópénz tekercsekben lapunk pénztáránál bármilyen mennyiségben kapható. 333 vv.

ALKALMAZÁST nyer férfi

Jómunkás női fodrászsegédet azonnalra felvesz Ramminger fodrász, Szent Anna, 1823

Férfifodrászt és fodrásznőt felvesz Polgár, Gambrius átjáró. 627

Kifutófiát azonnalra felveszek. Csemete-u. 20. 1865

Fiatall fodrászsegéd — azonnal felvétetik. Fe-nyősiné, Bádagos-u. 1. 1861

Elsőrendű nagymunkás szabósegédet felvesz állandó munkára. Széchenyi, Piac 42. 1862

Tanuló felvétetik. Bír-fodrász, Hatvan-u. 15. 1825

Fűszerkereskedősegéd, fiatal, azo malra felvétetik. Vámosi, Árpádtér 26. 1839

Bevonulás végett keresek olyan önállóan szabni, varrni tudó zsidó szabósegédet, aki némi tőkével rendelkezik. Jelentkezés Simonffy 59. I. ajtó. 1830

Jól dolgozó férfisegeédet női szabóságba felveszek. Molnár, Szent Anna-u. 8. 1837

Kerékpározni tudó kifutófiát felvétetik. Szabolcs Zsigmond, Ferenc József-út 10. 1848

Kifutófiát, 15—16 éves felvesz Pető fűszerkereskedő, Burgundia-u. 1. 1834

Írni, számolni jól tudó kocsis felvétetik. Cím: Apafi-u. 155. 1847

ALKALMAZÁST nyer nő

Kifutóleányt felvesz fűszerüzlet. Csapókert, Kinizsi-u. 100. 1860

Varródába angol munkás segédeleányokat, kizárólagokat, tanulókat felveszek. Piac-u. 48. 4. ajtó. 636

Fodrászkisasszonyt és tanulókat felvesz Bíró, Deák Ferenc 26. 635

Lapkészítő asszonyokat lehetőleg gyakorlattal felvesz a „Debrecen” kiadóhivatala. Jelentkezés felután 3—4 óráig. 1855

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Ügyes mindenleányt, vagy asszonyt 11 óráig azonnalra felveszek. — Klein Etterem, Piac-u. 66. Udvarban. 1810

Házvezetőnőnek elmennek magános úr vagy hölgy mellé, esetleg kisebb úri családhoz szakácsnőnek. Cím: Epreskert-u. 27. 1817

Megbízható bejárólányt Bőszörményi-út 5/c. egész napra felveszek. Szarvas. 1858

AJANLAT

Csipefüggönyök, valódi klópi anyagokat 150—300 szélesben, — csipeanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 616 4. 29

Varrógépet veszek, eladok, eszterék, köleszők, javítások iótállással. Hívásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25

Szappannak becsértél Pál János szappanosmester. Köleszi 8. 511 5. 15

Ciánzótlason, vizsgáljon Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA horozó. 86 11. 15

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére készítenek kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nál, Fűrdő-utca 2. 1219 vv.

Legelősbobban fest, tisztít, Weisz, Arany János utca 29 sz. 1941 vv

Ciánzótlason Csala ciánzózó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi utca 9. Telefon: 14-27. 437 6. 29

Cipőt, szandalettet, mozaik börtalppal könyvre, Okrés cipőraktárból, Sas utca 1. 429 4. 29.

Kerékpárt, varrógépet, gramofont, szakszerűen javít, Roboz és Hammer, Piac 8. 929 7. 12.

Fügefá, Elveti a ruhagondját, Ha vesz egy pár fügefát! Szépet és gyökerest, Két vagy három éveset, Ez már most is kapható Hatvan utca 24. első ajtó. 313

Főnásra alkalmatlan angolaszórból kalapot készít. Bérkártyát vállalkozunk. Kalapipar, Széchenyi 7. 901 6. 30

Orajavítás, ócska órát veszek, eladok, Schiffmann, Vendég-u. 7. Kiszállománál. 1942 11. 3

Előfűtéses tartós ondozó új gépeket Polgártól vegyen heti 7 pengő részlete. Gambrius átjáróból. 604

Zsávját egyenruháját készítesse bizalommal Tegdesnél, Kálmán-tér 19. Püspöki palota. 1093 5. 4

Rekamé, fotell, hencser, roletta és egyéb kárpitosmunkák készítését és javítását a legelősbobban vállalom. — Háznál is dolgozom. Karásoay, Kandia 15. 1861

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliántot magas áron vesz Polák Endre ékszerész Hatvan 2. 1185 7. 1

Amerikai szőlőkepzőgépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni

ELELMISZER, ITAL

Frissen érkezett fajtalmak egész nap olcsón kaphatók. Üres ládák, eladók. Széchenyi 22. 1204 6. 4

Alma, frissen érkezett és almaekvár kapható Hatvan-u. 41. 597 5. 11

TELJES ELLÁTÁS

Nyugdíjas idősebb asszony keres magános vagy idősebb házaspárnál teljes ellátást, vagy lakást május elsejére. Ajánlatot kérek „Pontos fizető” kiadóhivatalba. 1840

OKTATÁS

Simai gyors- és gépíróiskolában állandóan beiratkozhat Piac 73. Államvizsga. 1019 5. 15

TÁRS

Gyógynövény bevéltási és külföldre való szállítási iparral rendelkező egyén közreműködő tökéletes pénzesztársat keres. Ajánlatok „Gyógynövény” jellegre Hajna-utcai bérház A) L. 6. küldendők. Vasárnap 10—12 között szemlévesen is tárgyalok. 1859

Hölgyeim! Társat keresek kétezerrel, kinek saját házában üzletet nyitnánk közösen. Értekezni Vendég-utca 76. Második ajtó. 1843

BÜTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyha berendezések Saámon bútorüzletében, Hunyadi 2. 1106 5. 4

Minek a fényes kirakat, mikor olesóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 1099 7. 3

Modern háló, ebédlő konyhaberendezés, kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Rekamé, fotell, párnázott szék, háló, hencser, konyhaberendezés eladó. Hatvan 27. 1119 7. 15

ÁTADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Fodrászüzlet erdélyi városban eladó. Érdeklődni Kiss fodrásznál, Csapó 37. 1866

Halmérés jogfolytonossággal és berendezéssel forgalmas utcán átadó. Cím a kiadóban. 1833

Jóforgalmú fűszerüzlet berendezéssel együtt átadó azonnal elkölthető végétt. István-út 9. Szondi-u. 1. 612

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Csapó-u. 98. két új üzletelhelyiség kiadó. 1838

LAKÁST KERES

Harmine pengőt fizetek annak, aki a város Nagyerdő felőli részén 3 vagy 4 szobás lakáshoz juttat. Cím a kiadóban. 1911 vv.

Szobát fűrdőszobával, kapualatti bejárattal keresek. „Duplán fizetek” jellegre kiadóba. 1853

LAKÁSCSERE

KETSZOBÁS összkomfortos, modern, Nagytemplom közelében lévő lakásomat elcsérelném 3 vagy 4 szobás kertli lakással. Cím a kiadóban 364 vv.

SZALACSY RACZ IMRE
BARNA KENYÉR

— Regény —
(16.)

Igaz, hogy az ilyen embernek a jég se árt, ott van Szabó András, neki jó cimborája volt, igen jámbor, templomos ember, mégis ott hagyta a fogát a bosnyákok földjén. Bezzeg, ezt a hírest itt eszi a penész, de majd csak rá kerül mindenre a sor, mert az Isten malmait lassan, de biztosan őrölnék — lovalta most áhítatba magát Gyuri és oda se figyelt, amikor Nagypál János arról tartott „iskolát”, hogy milyen körülmények között került el a bosnyák golyót, de persze egyik remek lova, széles farú stájer lo volt, egy nyikkanás nélkül esett össze, mert valami istentelen zsi-vány éppen homlokán találta a drága jószágot.

— Bizony, így volt ez ott, ahol nemcsak rózsafüzért imádkozott az ember, se búcsún keresztet nem vitt, hanem golyót hordtunk a „gránic” mentén a csatába! — fejezte be a beszédet Nagypál János és még egy vágást megeresztett. Farkas Gyuri felé, aki közismerten nagy előimádkozó vasárnap délutánoként és a radnai búcsúkra ő szokta vinni minden alkalommal a keresztet...

Farkas Gyuri úgy tett, mintha oda se figyelt volna a szóra, de nyomban megtalálta a visszavágás mesteri fogását, mert végig mustrálta az elkészített szálmakötelek ezreit, aztán azt mondta a gazda biztosságával:

— No, emberek, elég lesz a kötélből!

Ezzel a rövid pár szóval eléggé kifejezte, hogy a boszniai hős mondhat azt, amit akar, el is híheti, aki akarja, de az arató gazda mégis csak ökelme, Farkas Gyuri, akinek szavára még az ilyen nagyszájú, világot járt emberek is kell, hogy halgassanak, mint ez a Nagypál János is, aki bár penzión kap a magas kincstártól, mégis itt lábatlankodik gatyaszárban a szegény emberek között...

Nagypál János érezte, hogy a visszavágás sikeres volt, de viszonzásul nyomban a kötélesomó tövébe lépett és ártatlan, de mindent romboló tiszteletlenséggel azt mondta:

— Ha már ennyiben vagyunk, früstükköljünk is meg, emberek —, s mindezt olyan „mit se sejtő” ravaszággal mondta, mintha bizony nem tudta volna, hogy az evésre, munkába-állásra rendes arató bandában csak a gazda, jelenlegesen Farkas Gyuri adhatja ki a parancsot. Hiába, no, fortélyos, csavart esze van és jól tudja, hogy soha ebben az életben arató gazda Farkas Gyuri nem lett volna Tamasi Jánosnál, ha a tavaszi erdő járásánál fel nem borul az a szekér.

Tamasi János is lepékolódott nagy nehezen a kötélesomó tövébe és maga is úgy tett, mint az aratók: pálinkát ivott, kenyeret szelt, szalonnát evett. Külön íze volt a szájában minden falatnak, hiszen első és nagyon várt útja volt ez a mai.

Hatalmas, puffadtan domború, barnára sült kenyér volt előtűk a megnyitott hurkos tarisznyán, mellette kalendárium papirosba göngyölt só, paprika, egy külön ruhában nagy darab, vastag, szik-kadt sós szalonna, három, négy köteg hagyma.

— Nos, emberek, nyuljunk hozzá! — gonosz-kodott Nagypál János, de ezt már nem bírta szó nélkül Farkas Gyuri:

— János eszem, szegéd meg a kenyeret: ott, ahol a gazda is kint van a dolgosaival, ez a szép szokás járja! — és szolgálatkészen átadta a hatalmas kenyeret, fényesre törült penecilus kést Tamasi Jánosnak, aki átvette a kenyeret, nagy keresztet rajzolt a lapos oldalra és „pillát” vágott. A kenyér aztán sorban járt és néhány pillanat múlva csak az ajtók mozogtak.

A megszentelt óriás kenyér puha barnasággal mosolygott előtűk. A fehér sós szalonnában húzódo sötét-piros csik külön ingerelte az éhes emberek inyét. A hagyma erős szaga jó ízelet ébresztett fel a szájukban. Tamasi János úgy érezte, hogy ilyen jól nem evett, mióta beteg és ez a karéj barna kenyér valóban többet használ az egészségnél, mint minden doktora, patikája a földnek. Kétszer is vágott, csak úgy mint a munkásai és mikor felpillantott a nap, érezte, hogy az előtte levő kenyér barna színe arany dísz, ragyogó pompát s valami csodálatosan szép glóriát kap, mint a szentek képe a templomban...

Mire kidugta szemét a nap, a hat pár arató már rendet fogott a tábla szélén. Észak felé irányban, a bűza düllesének irányában fogtak pászmát és mikor felsuhintott az első kaszavágás, Tamasi János tárgult tüdővel szívta magába a harmatosan friss levegőt. Akaratlanul is megindult a karja úgy, mint a Farkas Gyurié, aki az első kaszás helyén tempóztá a vágást. Hat rend, három sor marok hirdette rövid idő alatt a megkezdett aratás jó munkáját. Mire felvonult a két ég végtelen firmamentumjára a nap és a kéci kis templomban hűzték a delet, egyharmada levágyva állott a táblának.

Az akác soros úton, a dombaljáról két, piros szoknyás, fejtekendő asszonyok sorjázta az aratók felé. Szikében hozták a meleg ételt, mert ilyenkor a legelősebb szélér is nagy úr, kétréle ételt eszik, kasornyáiban hozott szikéből...

Tamasi Jánosé is ott jött az asszonyok között, mert délebedt hozott az urának. A „komencióban” csak a reggeli, vacsora, déli pálinka volt benne.

(Folyt. köv.)

BÜTOROZOTT SZOBA

Nagyerdőn Kardos-utca 13. villában különbejárattal bútorozott szoba kiadó. 1849

Különbejárattal bútorozott szoba teljes ellátással is kiadó. Kossuth 13. I. 1844

ELVESZETT

Március elején kis szürke aóstény pulit találtam. Tulajdonosa álvetheti vagy elajándékozom állathatárnak. Komlóssy-út 8. 1856

Kenyer- és lisztjegyz Szarvas János és Szarvas Jánosné névre elveszett. Beesületes megtalálás hozza Bőszörményi-út 5/c alá jutalom ellenében. Pékek és kereskedők figyelmét felhívom. 1859

Elveszett félkeztvű dísznőbőröböl. Megtalálás jutalomban részesül. Havas, Arany János-utca 25. 1842

VEGYES

Piros salak kertü utakra kapható Debreceni Működgyárnál, Fűrdő-u. 2. Telefon: 10-93. 1714

Kisleányomat kiadnám gondozásra, fizetek érte. Oláh Juliánna, DMKE. 1832

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy ócska szürke öltöny és egy új állapotban levő fekete öltöny kis alakra. Meszerna-u. 2. Keresztépület. 1854 vv.

Antilop női cipő, 38-as, 28 pengőért eladó. Magoss György-tér 11. Varrónőnél. 1869

INGÓSÁG VÉTEL

Ócska gramofonlemez kilyőjért 1.20—1.40-fi-zetek. Biró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Gázrezsőt vennék, két vagy háromlángút. — Kiss, Piac-utca 58. II. lépcső II. emelet 27 b. ajtó. 619

INGÓSÁG ELADÁS

Sürgösen eladó fehér vaságy, matrac, keményvaszékény, rézmózsár. Sámsoni-út 3. 1793

Üzletberendezés bőr, textil, rövidárumak alkalmas eladó. Kerekes börtüzlet, Dégenfeld-tér 2. 1789

Eladó 1 külszivattyú, 25 méter colos vascső, 1 fűtőlakozott csővezetékkel, 1 új fűrdőkád, 1 új üstbáz új üsttel, 1 vízkazán, 1 új bakos fűrészt. Veres-utca 10. 1853

Wertheim-kassza, kis-méretű, eladó. Faragó-utca 4. 1857

Fűtől nyitott, alul háromajtós szekrény eladó. Autosyphon-üzlet, Szent Anna-u. 5. 1851

GAZD, ESZKRÖZÖR

Ekek, boronák, lókák, alkatrészek nagy-állastékban. — Szécsi Hatvan 61— 1945 5. 4

Hépa-arilót megvételekre keresek. Fohn, Simonffy-u. 61. 1870

GAZD, TERMÉNYEK

Fajtisza bronzpulyka tojás drb-ja 1 P-ért még rendelhető Saád Gyuláné államilag ellenőrzött tenyésztetéből Aradványpuszta, Szabolcs m. — 1286

Nagymenyaiségben érkezett gyökerez sasza, csabagyöngye és másfajta gyökerez szőlő-vessző olcsón kapható Piac-u. 66. 1820

Szőfőressző saját telepenről, elsőrendű gyökerez esemege és borbajták már igen olcsón kapható Simonffy 59. 614

Vetőburgonyát adok cserébe tengeriért. — Zsendovics gazdaság, Nagycsere, vasútállomás mellett. 1831

ELADÓ HÁZ

Eladó adómentes be-költözhető ház. Érdeklődni délelőtt. Cím: Sámsoni-út 3. 1690

Komlóssy-út 16. szám melletti Balassa Bálint-utca sarkán 6 szobás úri villa eladó. Értekezhetni délután 4—6-ig dr Bőszörményi Béla ügyvédi irodában, Ferenc József-út 70. 1390

Külsővásártér 15. sz. 826.60 négyzetgöl-tek két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Sürgösen eladó elköltözés végett családi ház. Virág-u. 38. 1854

Elköltözés miatt háromszobás, 425 négyzetgöl-tekű ház, 12 lóra istállóval, gyümölcsösökkel eladó. Azonnal beköltözhető. István-út 11. 1841

ELADÓ HÁZHELY

Széchenyi-utca 85. sz. nagyobb telek egytárban eladó. Cím megteudható a kiadóhivatalban. 4+

FÖLDBÉRLET

A kabai határban 6 hold föld azonnal kiadó bérletbe vagy felésbe. Cím: Apafi-u. 155. 1846

ELADÓ FÖLD

Eladó timároknak engedélyezett föld, közvelel a vágóhídi csatorna mellett. Polgári tanya, Dózezi-út 187. 1835

ELADÓ ALLATOR

Sőtészárca tenyészka-kas (3 drb) eladó. Hatvan-u. 21. 1928

Angora belga és hűsnyűk, anyák, bakok és süldök olcsón eladók. Könyök-u. 10 b. 1778

Szerkesztő: Jelelő: PAIFI JOZSEF
Kiadóhivatal: (F) SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadó és nyomja: HISZANTULI KÖNYV-és LAPKIADÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG
Feltőlő nyomdavezető: SZIGETHY KAROLY